

éhány sorával ko-
logok lényegére.
bron lány esetéből
az idő a régi rend
ő és kézzelfogható
hadt és összeom-
ntakozhatnak. A
erők és képessé-
közre az új élet

obzott zsidóleány
ámított. A magas-
b egymásközötti
ácskozások során
ziintessék meg a
ló propagandáját,
esettel még nem
gyakorlati megol-
tsák a lapokat és
okra pedig, amik
endeztek. Vendég-
polgárok házai-
k ilyen eretnek-
na népe féltéke-
rejtetett.

ot hívott egybe.
a papi méltosá-
elégítésével még
zuditott külföldi
állam érdekében,
a polgári elemek,
lik a vallásellenes

eminenciád? --
akí szórakozott-
ára a biborosok-

egy élénk gondol-
tatót-e gondol-
ndsabályok csak
riant, legjobban
vostobaságokat és
okkal ellensúlyoz-
ogy inkább hit-
ival üzenjünk ha-
ásoknak. És szent
a böles, hol va-
világnak böles és

tesnek, aki ritkán
felállott és Szent
igírti megszólalt:
zent Hosszú ezt a
az asztalon he-
nt Pál apostol ír-
zzunk e zavaros
mert hiszen egye-
nnünk a vilá-
zást a Szentírás-
t minden rejteket.
en-udvariasan a
szivfelen és a
ontos idézeteire,
társból.

hatást be sem

lemi térra való
k kézni a Bib-

e-közbe aggodal-

gát:
et, hogy az Igé-
eg az embereket.
vethet az alvó

zsarátnok, a tűz
odó főpap, mi-
rszólgette. A tűz
ünk és nincs elég

kkát megharagl-

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Ejjei telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

XI évfolyam ♦ 110. szám
1928 május 19 Szombat
* 5688 Ujvár 23 *

Dr. Ramasetter Róbert
Budapest
Ujvár 2. II. 8.

urat: Suclu

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bratianu Vintila „győzelme“

Ha hinni lehet annyi ellentétes verzió és annyi buzávona után annak a nem is egészen hivatalos közlésnek, hogy a kormány végre megkötötte a kölcsönt, szinte önmagától felkinálkozik az alkalom, hogy visszatekintsünk arra a hosszú, izdadságos, szakadékos és kerülő utra, amelyen a kormány eddig eljutott. Hosszu volt az út, amíg Románia kormánya ráeszmélt arra, hogy kölcsönre van szüksége és még hosszabb volt az út, amíg a kölcsönt realizálni tudta. Ezen a hosszú úton elvezett az egész ország, előbb a kereskedelem, azután az ipari és mezőgazdasági termelés javarésze, végül maga az adókkal és más, közvetett terhekkel agyonnyomott polgárság. A kormány még mindig titokban tartja és így nem tudhatjuk, hogy milyen ennek a keresztlühajszolt presztizs-hüségnek a feltételei, de nem lehetnek olyan előnyös feltételei ennek a kölcsönnek, hogy felérjenek azokkal az áldozatokkal, amelyeket eddig hozott érte az ország és amelyekkel még kenytelen lesz megbóznia.

Ennek az állítólag már perfektuált kölcsönnek nem is az a jelentősége, hogy végre megvan, mert hiszen ennek a kölcsönnek semmiféle előnyét az ország nem fogja látni. A kölcsön kimondottan politikai jellegű és az ellenében vállalt terhek messze felülmúlják a kölcsön összességére értékét. A kormánynak volt mindenáron szüksége erre a kölcsönre, nem pedig az országnak. Az országnak egészen más kölcsönre van szüksége, arra a kölcsönre, amelyet a komoly és kizárólag üzleti szempontokkal dolgozó külföldi tőke még mindig nem hajlandó megadni. Romániának, illetve a liberális kormánynak.

De mégis van kölcsön. Hosszu, izdadságos és szakadékos volt az út, ameddig a kormány ideértkezett. És ennek az utnak minden egyes stációja egy konok a maga teoretikus elképzeléseivel tűzőn-vízben keresztül megingathatatlanul ragaszkodó koponyának egy-egy csatavesztése. Bizonyos, hogy a kormány bizonytalan politikai helyzetének megszilárdítása érdekében diadalmat, a maga győzelmeinek fogja elkönyvelni és széthirtetni a kölcsönt. Pedig, ez a kölcsön a legizgalmasabb és legsúlyosabb veresége Bratianu Vintilának, olyan veresége, amely a legnagyobbstílusú ellenzéki roham sem tudott felidézni. A makacsságról szinte közmondásos Bratianu Vintila egész pénzügyi koncepciójának száz-

százalékos fiaskója ez a kölcsön és szívének legbensőbb rejtekében, ahová a legbizalmasabb tanácsadók sem tekinthetnek be, a miniszterelnök minden bizonytalansággal, szakkadékos és kerülő útra, amelyen a kormány eddig eljutott. Hosszu volt az út, amíg Románia kormánya ráeszmélt arra, hogy kölcsönre van szüksége és még hosszabb volt az út, amíg a kölcsönt realizálni tudta. Ezen a hosszú úton elvezett az egész ország, előbb a kereskedelem, azután az ipari és mezőgazdasági termelés javarésze, végül maga az adókkal és más, közvetett terhekkel agyonnyomott polgárság. A kormány még mindig titokban tartja és így nem tudhatjuk, hogy milyen ennek a keresztlühajszolt presztizs-hüségnek a feltételei, de nem lehetnek olyan előnyös feltételei ennek a kölcsönnek, hogy felérjenek azokkal az áldozatokkal, amelyeket eddig hozott érte az ország és amelyekkel még kenytelen lesz megbóznia.

Senki sem fogja elhinni, legkevésbé a történelem, hogy Bratianu Vintilát az ország szenvedése, a kereskedők esődbejutása, az iparvállalatok üzemének kényszerű lecsökkentése, a paraszt elproletárosodása, vagy akár a munkanélküliség ijedszében növekedő tábora bírta volna rá arra, hogy egy erőszakos fordulattal frontot változtasson. Bizonyos, hogy ezek a tényezők is közrejátszottak, de sokkal inkább hatalmi motívumok kényszerítették tőrdre a miniszterelnököt. Ezek súlyos lelkiismereti viharozhatott végig Bratianu Vintila konok mentalitásán, amíg beismerte, hogy az élet erősebb minden koncepciónál, még az ő koncepciójánál is. Bratianu Vintilát lekileg egészen deprimálta ez a kényszerű meghódolás, de felfellobbanó makacssága nem engedte, hogy ennek a vereségnek minden konzekvenciáját egy nagy gesztussal levonja. Lépésről-lépésre engedte csak visszashorítani magát és inkább elszenvedte az újabb és újabb fiaskók minden belső mardosását. Mert kétségtelen, hogy Bratianu Vintilának fizikai szenvedést jelentett, amikor élelművének tekintett pénzügyi koncepciójából egyre többet kellett feladnia.

Vereséget szenvedett Bratianu Vintila, amikor rájött, hogy a lej értékét nem lehet egy technikai kalkuláció szerint előre meghatározott szinten stabilizálni. Bratianu Vintila éveken át azt hirdette, hogy előbb fel fogja javítani a lej külföldi értékelését arra a pontra,

A német belügyminiszter kortesbeszédében a mai német államot támadta

(Berlin, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A választási harc a német birodalom egész területén a legkülönbözőbb eszközökkel folyik. Minthogy a reakciónak az új köztársaságban elég nagy terrénuma van, különösen azokon a vidékeken, ahol már a monarchista világban is a „junkerek“ voltak az urak, a német-nemzetiek nagyobb választási propaganda nélkül is biztos pozícióban érzik magukat.

Keudell miniszter az állam ellen
Jellemző, hogy a nagybirtokosok pártjának egyik exponense, épen a birodalmi belügyek élén áll és még jellemzőbb, hogy ez az ur, Keudell belügyminiszter most a választási harcban nyilatott az állam ellenségének vallja magát.

Keudell a Neumarkban lévő Königsbergből származik. A város választói-
nak bizalma már több választáson Keudell mellett nyilatkozott meg és a miniszter most is ki akarja érdemelni ezt a bizalmat. Tegnap választógyűlést tartottak a városban a német-nemzetiek, akik előtt Keudell miniszter kifejtette véleményét nemcsak a mai politikai helyzetről, hanem magáról az államról is. Keudell többek között a következőket mondotta:

— Nem az a célom, hogy szavazatokat verbuváljak, nem annyira a szavak, mint inkább a cselekvés embere vagyok és fölöslegesnek tartom, hogy a Reichstagról sok szót vesztgessek, amelynek tárgyalásai a népben semmi visszhangra nem találnak. A mi pártunk belement ugyan a kormányba,
mi mégis ellenzékben vagyunk a mai állammal szemben, a dolgoknak

nem ezt a fejlődést kívánjuk, dacára, hogy a kormánykoalícióhoz tartozunk.

A hallgatóság közül erre valaki közbeszólt és megkérdezte, miért ment bele ilyen elvekkal a kormányba?
Keudell belügyminiszter nyomban felelt.

Mi hozta létre a koalíciót

— A birodalmi elnök ur kívánsága volt ez és mert az a veszély fenyegetett, hogy a német haderő, a Reichswehr épügy mint Ausztriában a szociáldemokraták kezére kerül.

— Szóval nem a hatalom csábította önöket a kormányba — folytatta a közbeszóló.

— Mit jelent egy pártnak a hatalma, ha benne van a koalícióban más pártok exponense is! És amióta a szocialisták lettek Németország urai, azóta az egész birodalmi politika internacionalizmus által van befolyásolva, ami föltétlenül veszedelme a nemzeti gondolatnak.

Keudell ezután a nagy külföldi tőké-
ről beszélt, amely senkinek nem használ Németországban, egyedül a szociáldemokratáknak. A német nemzetiek kénytelen-kelletlen csinálják velük együtt ezt a politikát, mert a hitelező államok nagy súlyt helyeznek arra hogy a német nemzeti párt garantálja ezeket a kölcsönöket. Sajnálkozással jelenti ki, hogy egy újabb kormánykoalíció esetén Stresemann külügyminiszter még inkább le lenne kötelezve a szocialistáknak és pacifistáknak. Fájdalom, folytatta — nekünk úgy kell táncolnunk, ahogy a külföld fűtyöl.

amelyet ő a stabilizáció archimédesi pontjának kijelölt, de végül is rá kellett jönnie, hogy a stabilizációt legfeljebb a lejnek többé-kevésbé normális napiárfolyamán lehet megvalósítani, mert ebben a műveletben olyan tényezők viszik a főszerepet, amelyeket Bratianu Vintila eddig nem akart tudomásul venni. Vereséget szenvedett Bratianu Vintila koncepciója a puhatózó tárgyalások megindításával is, amelyek során rengeteg bizalmatlansággal és akadályllyal ütközött össze. Az, hogy Bratianu Vintila ezeknek a létezését és elhárításuk szükségességét kénytelen volt elismerni, újabb vereségnek számít. Nem lehet győzelemnek minősíteni azt a tényt sem, hogy a különböző irányban megindított kölcsöntárgyalások közül a legtöbb csakhamar zátonyra is jutott. Ezzel bosszulta meg magát az a politika, amellyel Románia éveken át elzárta halárait a külföldi tőke elől. Mindennek, ahová Bratianu Vintila emberei szerényen, vagy akár nagy-garral is bekopogtattak, azzal fogadták őket, hogy amíg valaki a régi adósságait nem rendezzi, addig nem csinálhat ugyanannál a hitelezőnél újabb adósságokat.

A háború előtti adósságok rendezésének kérdésében újabb vereséget szenvedett Bratianu Vintila. Kétség-
vereséget, Az első vereség az volt, hogy ki akarta

használni a lej értékének devalvációját és azért, amint aranyban kapott, csak papírban akart fizetni. Nem sikerült. Bratianu Vintila egyideig alkudozott, de közben a belpolitikai helyzet komplikálódása egyre jobban sarokba szorította és föltétlenül szükségessé tette, hogy a kölcsönt mindenáron megszerezze. És Bratianu Vintila belement abba, hogy egyes adósságokat azonnal száz százalékosan valorizáljon, másokat pedig egyelőre negyven százalékosan, fokozatosan pedig husz év alatt ugyancsak száz százalékosan kifizessen. A második vereség ezen a fronton akkor érte Bratianu Vintilát, amikor különbséget akart tenni hitelező és hitelező között. Felállította azt a tételt, hogy az a német hitelező, mint-hogy legyőzött állam polgára, nem kaphat vissza aranyat az aranyáért. Ez a vereség megint az elszigetelődés következménye volt, amelynek következtében Bratianu Vintila nem vette észre a külső világban beállott nagy változásokat. Nem vette észre, hogy amikor pénzre van szüksége, de különben sem, nem lehet disztinkciót tenni győző és legyőzött között, annál kevésbé, mert a háború óta eltelt tíz esztendő alatt Németország rohamlépésekben visszahódította vezetőpozícióját a nemzetközi pénzügyben. Ezt a vereséget Bratianu Vintila még mindig nem akarja beismerni, pedig előrelátha-

Keletben
Dr. Man-
Telefon 831

**SPORT-
szaküzlet**
Sparta
Orlést választék. — Árjegyzék ingyen
Cluj, Calea Victoriei 5.
Telefon 10-30.

ló, hogy kénytelen lesz itt is feladni az álláspontját.

A harc ezen a fronton még folyik. A szembenálló felek közül az egyik oldalon áll Bratianu Vintila makaessége és a segítő Franciaország, a másik oldalon pedig a hatalmas Németország, a még hatalmasabb Anglia és a leghatalmasabb Amerika. A harc kimenetele iránt tehát nem lehet kétség. A jelenlegi helyzet az, hogy az állítólag már perfektuált 80 millió dolláros kölcsön távoiról sem elegendő arra a nagyszabású újjáépítésre, amelyet halogatni már lehetetlen. Ez a kölcsön csak lélegzethez juttatja a kormányt, de ezredrészben sem oldja meg a tétovgató problémákat. Ezeknek az életbevágó problémáknak megoldásához az egész művelt világ támogatására van szüksége Romániának, már pedig ezt a támogatást Anglia, Németország és Amerika nélkül nem lehet elérni. Bratianu Vintila egy ügyes, de nagyon hátrányos macskafordulattal megkerülte az utjában eléje tornyosuló nagy akadályt. Csak megkerülte, ami nem jelenti azt, hogy elkerülte. És abban a pillanatban, amikor Bratianu Vintila kerülőútja fővényszerűleg vissza fog kanyarodni ehhez a ponthoz, akkor fogja az elhatározó vereséget szenvedni De ebből a vereségből, amely a liberális kormány bukását jelenti, az egész ország jobb jövője fog fakadni.

(d. e.)

A bukaresti sajtószervezetek tiltakoznak az újságírók letartóztatása ellen. Bukarestből jelentik: A bukaresti sajtószervezetek tegnap este közös ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a jövő csütörtökön gyűlésre hívják össze az ország újságíróegyesíteleit, hogy a kormányt a sajtóval szemben fogantatott rendszabályairól tanácskozzanak. A sajtószervezetek tiltakozni akarnak a cenzura és főként az újságírók letartóztatása ellen.

Dumdum-golyós rablótámadás Ökörmező mellett. Munkácsról jelentik: Kisszolyva és Ökörmező között Goldreich Salamon kisszolyvai föld-birtokos titokzatos körülmények között rablógyilkosságnak esett áldozatul. Goldreich, Neumann és Friedmann Mayer kereskedőkkel székerekkel indult Ökörmező felé. Utközben két parasztruhába öltözött bandita meg támadta az utasokat. Friedmannnak volt annyi lelkiismerete, hogy zsebéből kiemelte tízezer koronát tartalmazó pénztárcáját és nadrágzsebébe csuszattatta. Friedmannnak és Neumannnak sikerült elmenekülni, míg az öreg, 80 esztendő Goldreich a kocsiban maradt. Goldreichre egy csendőrajárőr talált rá eszméletlen állapotban. Megállapították, hogy kariat három helyüti dumdumgolyótól okozott sérülés törté.

Mottó:
Zongora vétel
bizalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

cég kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világmárka vezérképviselete.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. — Cluj, Strada Saguna 14. — Telefonszám 4-19.

EAU DE COLOGNE • PARFUM

FLEUR DE TABAC

CH. DUPRÉ

Egy varsói kaszárnya udvarán lelőttek egy rakoncátlan gyermeket

A borzalmas eset hallatára összegyűlt tömeg csak a lovasrendőrök parancsára oszlott szét. Husz tüntetőt letartóztattak

Varsó, május 18. A varsói Citadella egyik kaszárnyaudvarán, az ugynevezett Prága elővárosi bejárónál tegnap este meg nem állapítható okok folytán halálos végű szerencsétlenség történt. A szolgálattevő tiszt parancsot adott az egyik őrségre oszlott katonának, hogy kergesse el a kaszárnya udvarán játszódozó gyermekeket. A katona fejébevalója parancsát követve, elkergette a gyerekeket, de az egyik fiú nem akart engedelmessé válni, mire a katona felemelt fegyverét és rálőtt a gyermekre. A lövést a gyermek rémes hangja kiáltása követte. A következő pillanatban a kisfiú vérben fetrengve vágódott a földre.

A lövés, valamint a kiáltás hangjára összeszaladtak a katonák és a helyszínerre érkező katonarvos már csak a gyermek halálát konstatálhatta. A gyermek halála nagy izgalmat váltott ki a katonák között, de még jobban fokozta az izgalmat az a körülmény, hogy néhány percre a szerencsétlenség hírének elterjedése után körülbelül négy-

öt száz főből álló tömeg verődött össze, melynek sorából a katonákra nézve durva és reprodukáhatatlan sértések hangzottak el. A szolgálattevő tiszt szakaszba parancsolta az őrséget, de amikor a tömeg mindjobban növekedett és a szidalmakkal még mindig nem akart alábbhagyni, szuronyt szegezett és távozásra szólította föl a tömeget. A parancsnok tiszt felszólításának azonban semmi hatása sem volt. A további esetleges súlyosabb következmények elkerülésére a tiszt a várnarancsnokságra telefonált, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a fellépő tömeggel szemben rendőrhatalósági karhatalmat kell kérni. És így is történt. Pár perccel később negyven főből álló lovasrendőrszakasz érkezett a helyszínerre, amelynek sikerült megtisztítani a kaszárnya udvarát a tömegtől. A rendőrség több mint husz embert tartóztatott le, legnagyobb részét olyanokat, akik nem akartak engedelmessé válni a rendőrök felosztató felszólításának.

Fantasztikus kérdésekre kell válaszolni a magyarországi adóvallomási iven

A magyar pénzügyi hatóságok az iránt érdeklődnek, hogy az adózónak vannak-e barátai. A magyarországi adómizériák ügye a képviselőház előtt

Budapest, május 18. A képviselőház tegnap ülésén megkezdte a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását. A vitában felszólalt Pábián Béla demokrata képviselő is, aki rámutatott arra, hogy az adóadminisztráció hibái ma kirívóbbak, mint valaha. Eddig a forgalmi adót ambicionálták, most pedig rávetették magukat az egyenes adóra. Ugyanakkor amikor az állami és közüzemnek feleslegesen vannak — mondotta Pábián Béla — az egész magyar társadalom mankókkal jár.

Számadatakkal bizonyította ezután a felzárba vitt megadózottat eredményeit. Az idei év első két hónapjában 39.000 helyen rendelték el zálogot, amelyeknek az értéke 60%-kal több, mint tavaly. Két hónap alatt 1198 üz-

letet szüntettek meg Budapesten. Az inszolvenciák összege háromszor olyan nagy mint tavaly és a fizetési képtelenségek száma a duplájára emelkedett. Hihetetlen mértékben megnövekedett a zálogházak forgalma és a tisztiforvos jelentése szerint, Budapesten 81.000 iskolásgyermek közül 30.000 beteg.

Elmondotta ezután Pábián Béla hogy az adókieliséssel kapcsolatban személyi adatgyűjtés folyik és a nyomtatványokban ilyen rovatok vannak: „Estélyeket ad-e? „Sokat költ-e? „Barátjai vannak?” Ha valakihez szép nők járnak, azonnal felemelik az adóját. Az adatgyűjtőosztály nemcsak az adózót hallgatja meg, hanem a szomszédok után is informálódik, a detektívek kikérdezik a házmestert és a kon-

Szépség, fiatalság titka

az arcbőr helyes ápolása. — Ez pedig csakis kizárólagosan a világhírű „Mária szeplő-crém”-mel érhető el. Szár az és zsiros krém, ára 35 lej. Puder 20 és 35. Szappan 18 lej. Postán is megrendelhető 1-0 lelnél portómentes szállítással. Mindentütt kapható. Főlerakat Császár gyógyszerár, Tg.-Mures

külföldi is adatokat kérnek. A vidéken még rosszabbak a viszonyok és sok helyen száz százalékkal emelkedtek az adókat. Az ország azzal a kéressel fordult a pénzügyminiszterhez — mondotta a szónok, — hogy sürgősen segítsenek ezeken az állapotokon, különben a katasztrófa elkerülhetetlen.

Pábián Béla végül határozati javaslatot nyújtott be, melyben indítványozza, mondja ki a képviselőház, hogy az állami költségvetési feleslegekre és a nép egyre növekvő nyomorára való tekintettel az adók emelését nem tarthatja megengedhetőnek és ezért a pénzügyminiszter adjon utasítást az illetékes hatóságoknak, hogy az adók további emelését szüntessék be és az eddigi adóemeléseket vegyék revizió alá.

Világhírű nyaralók és üdülők

Pensiók, internátusok, leány- és fiúotthonok.

Havi ellátási díj tanulóknak 150 P, felnőtteknek 160 P, mely hefenkinti változtatással négy nyaralóhelyre érvényes. Hár személy referenciája.

Kérjen prospektust (válaszbélyeg).

Pestallozzi Internátus Iroda

(Fédération Internationale des Pensionats Européens). Budapest V., Alkotmány-u. 4. I. Telef.: Teréz 242-36. Telef.: Teréz 242-36.

Nyaraló és üdülőtelepek:

Magyarországon: Budapest, Siófok, Balatonsződ. Svájcban: Genf, Lausanne, Neuchâtel, Luzern, Montreux, Zürich, Lugano, St. Moritz. Franciaországban: Paris, Deauville, Trouville, Biarritz, Aix les Bains, Grenoble, Evian (genfi tó); a francia Rivierán: St. Raphael, Cannes, Nizza, Juan les Pins, Monte Carlo, Menton. Olaszországban: San Remo, Nervi, Venence, Bordighera, Abbazia, Riccione, Roma, Nápoly, Palermo. Ausztriában: Wien, Zell am See, Linz, Innsbruck, Salzburg, Ischl. Belgiumban: Ostende. Angliában: London, Cambridge, Brighton, Folkestone. Afrikában: Algír, Tunis.

A *gal jelű helyek internátusok, fiú- és leányotthonok, pensiózatok — felszólított részére is, nyitva egész éven át.

A többi helyek július, augusztus és szeptember hónapban vannak nyitva. Törzse utasok kedvezményeit (25-30%), külön dírtól Postaszolgálat. Internátusok csak Budapestben havi 90 P, külföldön 110 P.

HOTEL LOUVRE

Bukarest, Str. Carol 4, Teljesen átalakítva és szépen bútorozva újból

megnyilt.

Szoba 100 lejtől felfelé kapható. Az igazgatóság

viszketegséget

és sémörös bőrbajt a kezét bármely részén, arcon, fejen, kőzen, lábakon le megszünteti Dr. Biró-tele

Antrasol pasta

Teljesen ártalmatlan. Ne feleddj el mást I tégely ára 60 lej. Postán 3 tégelyt 180 lejért küldünk bérmentve. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár Cluj (Kolozsvár)

Zsidó imakönyvek, Gyapju és selyem-talcsok legkényesebben beszerezhetők Clujon ROSENZWEIG ANTAL cégnél

Az Uj Kelet zsidó... szerkesztés... az Uj Kelet... iorás

Az... éváról... ságügy... több mag... selő kísér... a tróvén... asbiróság... nél a re... dott, mire... hogy Rin... három hó... ter a telek... zolta, hog... küld be s... cia felold... Az alig ké... uan a mi... brák... nyadi s... látogatás... — Zav... Uj Kelet... nak koloz... gel a prog... nagy kísé... Vitéz-ter... egyetemi... nyetemet... nehéves... amelynek... Mihali pol... professzor... nöke. Cior... önkéntes... után félke... tékes bank... ben. Délut... a templom... kas kertet... cert volt... solikus ter... vin Drago... abbé és k... tizkor fogi... sa Heana... örök az... kolozsvárt

A pol... vástak egy... diájai. Pá... szí városk... jobb- és b... ves szövit... tások felet... vessé vált... nekült, a l... dig összet... számára v... ház. A diá... zeli mellé... cot vivak... nek négy... besültje va

FERI Reggel

Evente Palestina

Postai 20%

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemés orvosi és bányászi zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Működés szerkesztő: Jambor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkének utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Az igazságügyminiszter Déván.
Déváról jelentik: Siclián Popescu igazságügyminiszter Temesvárról jövet, több magasan rangú igazságügyi tisztviselő kíséretében kiszállt Déván, ahol a törvényszéklet ügyészéget s. írásbírói feladatokat látogatja. A telegkönyv néli a restanciák oka felől érdeklődött, mire dr. Olariu jölnök közölte hogy Ringler Jenő telegkönyvvezető három hónapig beteg volt. A miniszter a telegkönyvvezetőhöz fordulva közölte, hogy nemsokára egy inspektort küld le s ha addig nem lesz a restancia feldolgozva, felületesül állásból. Az alig két órát tartott inspicálás után a miniszter reggelire hívta meg a bírakat, majd a reggeli után a vádahu nyári s várhegyi írásbírók meglatogatására utazott.

Zavoral abbé Kolozsváron. Az Uj Kelet már beszámolt Zavoral apátnak kolozsvári fogadtatásáról. Ma reggel a program szerint Zavoral abbé nagy kísérettel megtekintette a Mihály Vitéz-terti etnográfiai múzeumot, az egyetemi könyvtárat, klinikát, majd az egyetemet. Délben tízenként órákor ünneplés fogadtatás volt az egyetemen amelynek során az egyetem rektora, Mihály polgármester, Silvius Dragomir professzor, a cseh-román egyesület elnöke, Ciortea Aurél professor és az önkéntes légio egyik agja beszélt. Délután félkettőtől négyig százhusz teritekes bankett volt a Newyorki termében. Délután 5 órákor tekintették meg a templomokat, iskolákat és a botanikus kertet, hét órákor templomi koncert volt a Regina Maria-templom görögkatolikus templomban. Nyolcórakor Silvius Dragomir professzor teát adott az abbé és kísérete tisztelőire. Ma fél-tíz óráig fogják megtekinteni a Princesse Jeania árvaházat s délből tízenként órákor az abbé kíséretével elhagyja Kolozsvárt.

A politika miatt revolveres harcot vívtak egymással egy olasz városka diákjai. Párisból jelentik: Holling elzászi városkában az egyik kávéházban jobb- és baloldali diáktábor között heves szóvita támadt a kamarai választások felett. Amikor a vita már tilhivessé vált, a diákok egy része elmenekült, a harciasabb természetiek pedig összetűzték tarsiakkal. A küzdelem számára végül is kiesiny lett a kávéház. A diákok kivonultak és egy közel mellettekucában valóságos tüzharcot vívtak egymással. A lövöldözésnek négy súlyos és négy könnyű sebesültje van.

Eldorádó város esküdtbírósa életfogytiglani fegyházra ítélte Owen Oberstet, a tizenhétéves fiatallembert, aki kiirtotta egész családját

NEWYORK, május 18. Részletesen beszámoltunk annakidején arról a borzalmas családirtásról, amely Conasa állambeli Eldorado városában játszódott le s amelynek hőse Owen Oberst, egy tizenhet éves diák volt, aki revolverével apját, anyját, testvéreit agyonlőtte, azután rájukgyújtotta a házat. Oberst ezért követte el borzalmas tettet, mert apja megtiltotta neki, hogy barátait a család autómobiljában kirándulásra vigye.
A fiatal családirtó bünpéreté tegnap tárgyalta Eldorado város esküdtbírósa, s tekintettel a bűnös fiatalkorúságára, nem halálra, hanem életfogytiglani fegyházra ítélte Owen Oberstet.

Véglegesen megkötötték a jugoszláv-lengyel barátsági szerződést

A jugoszláv és a lengyel kormány minden kérdésben egyöntetűen jár el

Belgrád, május 18. A jugoszláv királyság még 1925 szeptemberében barátsági szerződést kötött Lengyelországgal, amelyet azóta mindkét állam kormánya ratifikált. Ennek a ratifikációnak végső aktsa kedden történt meg Belgrádban, ahol Marinkovics Vója külügyminiszter és Kvatiszevski Mihály Lengyelország belgrádi követe kísérelték a ratifikált szerződéseket.
A szerződést 1925 szeptember 18-án Genfben kötötték meg és azt Jugoszlávia részéről dr. Nincses Momešilo akkori külügyminiszter irták alá. A barátsági szerződés annakidején nagy feltűnést keltett, mert ez az első olyan szerződést jelentette, amelyet a kisanant államok egyike a szövetségen kívül álló kormánnyal kötött meg. A szerződés megkötéséhez, annak idején azt a kombinációt fűzték, hogy Lengyelország rövidesen csatlakozni fog a kisananthoz.
A jugoszláv-lengyel barátsági szerződés hat pontból áll, amelyek közül az első megállapítja, hogy a két állam továbbra is ápolni és megerősíteni akarja azt a barátságot, amely közöttük már

régebben fennáll. A második pont arra nézve tartalmaz megállapodást, hogy a jugoszláv és lengyel kormányok az egymást érdeklő külpolitikai kérdésekben mindig egyetértésben fognak eljárni. A harmadik pont kimondja, hogy a nemzetközi politikában beálló surlódások esetén a két kormány mindig összeegyezteti álláspontját. A negyedik pont kötelezi a szerződő feleket, döntőbírói kódási egyezmény megkötésére. Az ötödik pont kimondja, hogy a szerződés az aláírás napjától három évig érvényes, míg a hatodik pont a ratifikáció módzatairól intézkedik.
A belgrádi sajtó élénken kommentálja a jugoszláv-lengyel barátsági szerződés kiserelésének tényét és megállapítja annak nagy jelentőségét. A „Politika“ azt írja, hogy ratifikáció kiserelésével beigazolást nyert az, hogy Lengyelország a legbarátságosabb szándékkal van eltelve Jugoszlávia és a kisanant iránt és meghiusultnak tekinthetők Olaszországnak mindazon törekvései, amelyek ennek a barátságnak a megbontására irányultak.

Zongorát Sternberg

bizalommal a világ hírl

Sternberg

cég oradeai lerakatában vásárolhat. Az összes jobb világ-márkák raktáron. 5 évi jótállás részletre is. Költözés miatt lesszállított árak.

Esmond Harmsworth megkoszoruzta a budapesti Szabadság-terti szobrokat. Budapestről jelentik: Esmond Harmsworth tegnap délelőtt tíz órákor Ward Price és Sommerset képviselők társaságában a Mátyás-templomban linnepi nagymisét hallgatott, majd megkoszoruzta a Szabadság-terti szobrokat apja és a saját maga nevében. A millenniumi emlékműnél szintén két koszorút helyezett el a hősi halottak emlékére. Félkettőkor résztvett a várpalotában a kormányzó ebédjén, majd megnézte a Széchenyi István-futamot a lóversenytéren. Tegnap este Bethlen miniszterelnök a miniszterelnökségen ebédet adott Harmsworth tiszteletére. Harmsworth repülőgépei már megérkeztek Budapestre, amelyek egyikén holnap a lord körrepülést fog végezni Budapest fölött. Budapest fővárosi törvényhatósága ma délután rendkívüli közgyűlésre ül össze, amelynek egyetlen tárgya Rothermere idvölzése lesz.

Vsárnap lesz a Haggibbor közgyűlése. Hosszabb munkaközlés után vasárnap délelőtti 11 órákor tarja meg tisztújító közgyűlést a Haggibbor spontegylet a kolozsvári neobor hitközség tanácstermében. A közgyűlésen, amely iránt a szokottal is nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a tagok körében, a vezetőség be fog számolni működését és az egyesület fejlődéséről. Ugyancsak a közgyűlésen kerül sor az új vezetőség megválasztására is.

Nagyarányu gabonacsúszásra jött rá a debreceni rendőrség. Debrecenből jelentik: A rendőrség és az Angol-Magyar Bank kiküldöttjei nagyarányu gabonacsúszásra jöttek rá a bank debreceni fiókjánál. A debreceni fiók megvédett vezetője, Gerő László manipulációjával kompromittálta családját is. A debreceni rendőrség tegnap őrizetbe vette Gerő sógorát, Gündör Andor fogorvost is, aki 33 ezer pengős tétellel szerepel a visszaélésekben. A fogorvos jóhiszeműséggel védekezik s letétbe helyezte az összeget.

A dési állomáson elütött a vonat egy elmebetegét. Dési tudósítónk jeleli: Todor Gavril 48 éves íspánmezel gazdát szerdán beszállították a dési kórház elmeosztályára. Csütörtökön hajnalban Tatár János, az Uj Kelet rikkancsa, miatt az állomáshoz tartott, észrevette Todor Gavril, aki csak al sörhákba öltözve szaladt az utcán. Követni kezdte a hiányosan öltözött embert, azonban az állomáson elvesztette szemét elől. Nemsokára egy pályőr jelentette a forgalmirodában, hogy egy hiányosan öltözött, ötven év körüli férfit a Kolozsvár felől érkező vonat elütött. A szerencsétlenül járt férfit Tatár János felismerte Todor Gavril. A kiszállott mentők beszállították a kórházba. Életbenmaradásához azonban kevés a remény, mert a szerencsétlen, elmebeteg ember, súlyos koponyatörést szenvedett.

Polcaré a dinár stabilizációjáról tanácskozott Markovics pénzügyminiszterrel. Párisból jelentik: Poincaré francia miniszterelnök tegnap hosszas tanácskozást folytatott Markovics jugoszláv pénzügyminiszterrel a dinár stabilizációjának ügyében. Poincaré és Markovics megállapodtak abban, hogy a jugoszláv pénzügyminiszter Londonban is tárgyalni fog a stabilizáció ügyében.

Bombamerénylet Sacco és Vanzetti hóhéra ellen. Newyorkból jelentik: Elliot hóhér házában tegnap a Lan glisland városrész elhagyott helyén bomba robbant fel, mely a hóhért, feleségét és gyermekét kihajította a lakásból. Ugy a hóhér, mint hozzátartozói azonban sértetlenek maradtak. A robbanás politikai bosszu műve, mivel tudvalevő, hogy Elliot volt az, aki Sacco és Vanzetti a halálos ítéletet végrehajította.

Hibásan közölte a Prágai Magyar Hirlap Vajda-Voevod nyilatkozatát. Bukarestből jelentik: Vajda-Voevod, aki jelenleg Prágában van, állítólag nyilatkozatot adott a Prágai Magyar Hirlapnak, amely szerint a nemzeti-parasztpárt a stabilizációs törvény tárgyalásakor visszatér a parlamentbe. Maniú tegnap kijelentette a Cuvantul munkatársának, hogy a lap nyilvánvalóan tévesen adta vissza Vajda kijelentéseit. Valótlán az, hogy a nemzeti-parasztpárt visszatér a törvényhozó házakba. Vajda tehát nem tehetett ilyen nyilatkozatot.

A gazdag cseh szocialisták. Prágából jelentik: A szociáldemokrata pártból kizárt Holuba képviselő most a párgári lapokban szenzációs leleplezéseket közöl a szociáldemokrata párt korrupt üzelméről. Holuba a pártját korrupt szövetségnek nevezi és cikkeiben elmondja, hogy a minden birtokot felosztalni szándékozó párt a leggazdagabb párt Csehszlovákiában, mert 26 maradekbirtoka van. A párt Holuba szerint harcisan hirdetett jelszavai csak arra használja fel, hogy a nagybirtokosokat megzsarolja.

ERDELYBŐL
Palestina földjének vízszerszerere

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.

Hirdessen az Uj Keletben
Postai küldeményeknél 20% engedmény!

okát kérnek. A vi...
ak és udulok...
ok, leány- és...
ok...
ij tanulók...
nörteknek...
etenkénti...
négy ny...
vényes. Ier...
enciája...
(válaszbélyeg).
nátus Iroda...
Professzors (Européus)...
mány-u. 4. I...
tel.: Teréz 242-36.
Hőtelepek:
pest, Siófok, Bal...
Lausanne", New...
Zürich", Lugano",
an: Paris", Deau...
Aix les Bains,
a francia Rivie...
Nizza", Juan les...
on. Olaszország...
Venece, Bordig...
Roma", Nápoly...
en", Zell am See...
", Ischl, Belgian...
London", Cam...
tane. Afrikában:
ok, és leány...
ok részére is, nyitva...
é szeptember hé...
nési kedveimre...
ok. Interjúk...
P.

RE
Carol 4.
és szépen
ból
vilt.
lé kapható.
gazdaság

séget
bármely ré...
fábakon le...
6-féle

posta
adjon el mást
60 lej.
küldünk bér...
gyógyászattár

nyvek,
-falesek
hetők Clujon
E cégnek

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség szervezeti jelentése

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség szervezeti életéről az alábbi jelentést közli: A temesvári konferenciát megelőző hónapokban a Szövetség helyi csoportjaiban fokozottabb tevékenység észlelhető. Minden cionista érzi, hogy most, a nagy beszámoló és a jövőre készülési napjai előtt, helyre kell hozni elmulasztott hónapok mulasztásait. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség és az Alapok vezetősége meglepetéssel látta ezt a visszatérő munkakedvet, amelyet azzal honorált, hogy kiküldötte a hivatalok vezetőit a csoportokhoz, hogy személyes közreműködéssel legyenek segítségére a csoportok vezetőségének az újjáéledő szervezeti élet állandósításában. Elsőnek dr. Krémer Ármán indult többek között, amely alkalommal a bihari és szilvágyi csoportokat, majd pedig a székelykört is meglátogató helységeket kereste fel. Dr. Szőnyi Géza Szászrégenben és Marosvásárhelyen tájékoztatta a csoportokat a konferencia feladatairól. Weinberger Nándor az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség főtitkára az egész április hónapot a csoportokban töltötte, leginkább a sékel és a szorosban vett szervezeti ügyek ellenőrzésével kapcsolatosan. A KIB elé terjesztett uti beszámolójából a következő adatokat közöljük: Szamosújvár: a csoport elnök lemondása folytán a konferencia után tisztújításra kerül a sor, az Aviva könnyen reorganizálható. Dés: itt főleg az óvoda iránt érdeklődött, amely Sternberg Sarolta és dr. Bár Imánuel vezetésével alatti bizalommal nézhet további fejlődése elé. Nagybánya: a nehéz helyi viszonyok között dr. Weisz Mór körorvos tartja az összeköttetést a központtal. Zsibó: a csoport működése nem kielégítő, ami munka folyik, Janovitz Emil, Stark Hermann és Grün Rózi nevéhez fűződik. Zilah: a kitűnő Ternér Jakab elnök mellett Karl Emanuel agilitása és Szinetár József érdeklődése biztosítja a kis csoport rendszeres működését. Nagybánya: mozgalmunknak régi vára az országosan ismert Hirsch Jakab elnökségével. Az újonnan szervezett helyi csoportban Léderer Lajos és dr. Gottlieb Kálmán elnökök aktív bekapcsolódásától sokat várunk. Nem lehet megemlíteni nélkül Salamon Perach kisasszony ügybuzgalmát, aki a gyakorlati Palesztina munkában és a kis somérok nevelésében egyaránt dicséretreméltó munkát végez.

Szatmár egész sora a nagy képzettségű és tekintélyes cionistáknak működik itt. A távollévő dr. Jordán Viktort, dr. Schwartz Lajos a KH. és a sékelmunka vezetője, helyettesítette. Peszach utolsó napján a Mizrahi saját székében rendezett tradicionális ünnepélyen megjelentek a cionisták képviselőiben dr. Stern Mór, dr. Fejes Lajos, dr. Schwartz Lajos, dr. Steinberger Ernő, dr. Görög, Id. Reiter Mór. elnök ün-

nepi megnyitóját után Weinberger Nándor főtitkár tartott hosszabb exorzét a mozgalom jelenlegi állásáról, a palesztinai helyzetről és a konferencia feladatairól. A mizrachinak itt nagy tekintélye, befolyása, iskolái és óvodája révén nagy jelentősége is van. E turné befejezése után Weinberger Nándor főtitkár rövid kolozsvári tartózkodás után egy másik irányban folytatta propaganda-utját. Nevezetesebb állomásai Nagybánya: Csatlakozott hitközség, azonban szervezeti élet hiányában a munka nem kielégítő. A Barisszia újjászervezése Fenichel Bandira vár. A sékelügyet Fenichel Mór vette kezébe, kinek Fesztinger Ernő, Izrael József és a Gennárd leányokban jelentős segítsége lesz. Tövis: Kicsiny zsidó község, számos lelkes cionistával. A csoport vezetője Salamon Andor, sékel-

biztos Simon Sándor. Gyulafehérvár: Az ifjusági munkában és a sékelakcióban Salamon Lilli és N. Steinerz jeleskednek. A somérok nevelése Ritter Sándor kezében van. Szászváros: Vas Gyula elköltözése óta a csoport vezető nélkül áll. A cionista munka rendkívül lelkes segítséget talált a kitűnő Weiszhaus testvérekben. Itt a főtitkár Goldmann Sámuel hitközségi elnök meghívására a templomban tartott nagy beszédet a cionizmus legközvetlenebb céljairól s a Szövetség feladatairól. Déva: Dr. Szegő Ernő elnök és dr. Lanfer Andor alelnök vezetése mellett a csoport megfelel feladatainak. A főtitkár ottléte alkalmával választmányi ülés volt, amelyen a sékelakció és a konferenciával kapcsolatos ügyeket beszéltek meg. Itt: Dr. Rappaport Lipót a csoport elnöke, mellette Klopót Ferenc és Salamon Manó működnek a vezetőségben. Hátszeg: A legjobb cionista csoport. Itt ugyiszólván a hitközség minden tagja cionista, a kitűnő Ábrahám József bankigazgató elnöke alatt. Szombaton délután a kistemplomban Weinberger Nándor nagy hallgatóság előtt tartott előadást. A helyi csoport legagilisabb tagja Löwy Lipót, aki minden körülmények között és minden

munkában csodálatos önzetlenséggel jár elől. Az asszonytársadalom vezetői Ábrahám Józsefné és dr. Szarvas Jakabné. Petrozsény: Rendkívül megértő zsidó atmoszféra. A dr. Halmos Brunó elnöke alatt álló helyi csoport választmányi ülésén Weinberger Nándor, az erdélyi zsidóság aktuális problémáiról számolt be, majd a vezetőséggel: Dr. Molnár Jenő ügyvéd és felesége az Aviva agilis elnöke, Vámos Leó, Fehérvári László, a Barisszia ros ri-szonja, Bauer Pál, a somérok parancsnoka, szervezeti értekezletet tartottak. Este pedig a Szövetség képviselőjének tiszteletére nagy bankett volt, amelyen a cionista vezetőségen kívül megjelentek dr. Schöffler hitközségi elnök, dr. Ábrahám József bányatanácsos s dr. Ábrahám Józsefné, a Nőgyűlet ujonnan választott elnöknője, dr. Gruber Leó állami orvos és számosan mások a zsidó társadalom minden rétegéből. A lelkes hangulatban Weinberger Nándor főtitkár figyelemmel hallgatott hosszú felszólalásban beszélt az újjáéledő zsidó kulturmozgalomról és az ifjuság szerepéről a zsidó nép törekvéseiben. A jelentékeny kultúresemény dr. Halmos Brunó elnök zárószavaival ért véget.

Két rendőrtiszt hamis vádemelése miatt csaknem lemondásra kényszerült az angol kormány

London, május 18. Nemrégiben történt, hogy a londoni Hyde-parkban nagy botrány játszódott le, amelynek kapcsán két rendőrtisztviselő Money közgazdasági író, valamint egy, a társaságában lévő gépirónót letartóztatták, azzal vádolva őket, hogy szerelmi együttlésben érték őket tetlen. A vizsgálat során kiderült, hogy a két rendőrtisztviselő vádja alaptalan volt. Erre a két rendőrtisztviselő megfenyegette a gépirónót, majd arra akarta presszionálni, ismerje el az ellenfele felhozott vád valóságát. Amikor a leány erre nem volt hajlandó, a két rendőrtisztviselő erőszakoskodni kezdett a leánnyal, egyszóval ugyanazt akarta el-

követni vele szemben amivel a közgazdasági íróval kapcsolatban megvádolták. Amikor ez sem sikerült, a két rendőrtisztviselő megesküdött, hogy az általuk hangoztatott vád igaz. Újabb nyomozási adatok alapján azonban bizonyítást nyert, hogy a két rendőrtisztviselő hamisan esküdött. Az ügy az angol közvéleményt különösen pedig a munkáspárti elemeket annyira felzaklatta, hogy a parlament tegnapi ülésén heves interpelláció hangzott el az ügygel kapcsolatban. Az interpelláció után Baldwin miniszterelnök bizalmas értekezletet hívott össze, mely csaknem a kormány bukásával végződött. A kormányt csak az mentette

meg a végső konzekvenciák levonásától, hogy hozzájárult a legszélesebbkörű vizsgálathoz, melyet a legfelsőbb törvényszék első bírója fog levezetni a legnagyobb nyilvánosság asszisztenciája mellett. Ennek ellenére is azonban valószínű, hogy a belügyminiszternek s a londoni bünygyi rendőrség főnökének le kell mondania. Mindenesetre örvendetesen jellemző dolog, hogy Angliában egy szilárd többséggel rendelkező kormány két rendőrtisztviselő visszaélése miatt lemondásra kényszerülhet. Kelet Európában aligha kerülhet erre a sor.

A bukaresti tőzsdén nagy értékpapirhossz volt a stabilizáció hírére

Meg nem erősített hírek szerint a kormány megkötötte a stabilizációs kölcsön szerződést

(Bucuresti-Bukarest, május 18. Az Uj Kelet tud.) Bukarestben ma erősen tartotta magát a hír, hogy tegnap a késő esti órákban Bratianu Vintila a külföldi bankszindikátus Bukarestben tartózkodó képviselőivel tanácskozára ült össze és ezen a tanácskozáson megkötötték a kölcsön-szerződést.

A tanácskozásról kiszivárgott hírek szerint a Blair-csoport 80 millió dollár kölcsönt fog nyújtani, amelyből 40 millió dollárral az állam kifizeti tartozásait a Nemzeti Banknál, 25 millió dollárt a vasut kap, 15 millió dollár pedig forgópénz lesz, amellyel az állam a magánosoknál fennálló tartozásait fogja kiegyenlíteni.

A Blair-féle kölcsön, amelyről általában azt hitték, hogy az a stabilizációs kölcsönt fogja képezni, csak az

állami háztartás kiegyensúlyozását fogja szolgálni. Bevezeti a stabilizációt, de nem oldja meg. A stabilizációs kölcsönt a francia, angol és a német, esetleg az amerikai nagy állami jegybankok fogják nyújtani aszerint, hogy a lej állandó értékének megállapításához mennyi fedezet szükséges.

A Banca Nationala a Blair-féle kölcsön folyósítása után 25 milliárd lej értékben új bankjegyeket bocsát ki. A valutáris fedezet hiányát pótolja aztán a stabilizációs kölcsön, aszerint, hogy a lej értékét milyen összeggel állapítják meg.

Kormánykörökből vett értesülés szerint a parlament június 10-re hívják össze a pénzügyi törvényjavaslatok megszavazására.

Bukarest, május 18. A bukaresti tőzsdén ma rendkívül élénk volt a kereslet

az ipari papírok iránt; elsősorban Rensica iránt, amely 24 óra alatt 300 ponttal emelkedett. A bankok piarjai is rendkívül emelkedést értek el, így a Banca Nationala részvényei 17000 lejre ugrottak. Számos pénzember kijelentette, hogy kivonja pénzét a bankoktól és részvényekbe fekteti, tekintettel a stabilizációra.

— Angol lovaggá ütnek egy néger fejedelmet. Londonból jelentik: György angol király újkörül fogja lavagrá ütni az első néger embert, névszerint Ofori Attát, aki az afrikai Asanti néger birodalom uralkodója.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Cluj-Kolozs (let tud.) Az ível az emb legfőbb sz törvény kü megszerkes gársági kul jelek egész amelyek h nines aki lannak bel hatatlan se voltaképen polgári ele polgárságot A legfőbb rognak vis legfőbbzom miatt jártak kat és a s venkilene s hoz. Így n serege nap csak egytel felsorakozt rejtőnykép szemel ele mtg a sor jon ill egy kusabb az

Ime a re Milyen a lett, halva koll, sohas ba a kibizott okmán listába be A felel nek lászik szat azoba most is ca ha történe meg, de na vegőhöz va maða meg akkor esel Es mert a s amerikai, s gyar állam laupolgári poritsa a

Me

A fenti o nek birtok időben me za mellett ság előtt el lyeknek al gársági lis hogy rész zel már be tént. Az is magánszorg polgársági megfelebbe kolozsvári lebbviteli 1925. sz. a mondván.

A ko ködö bizotts amelye nek a listába la a vány B-nek ségi jo államp rafusa, sitás 2 államp telért a amelyt lett, V.

A törvény nevében törölni kell az állampolgársági listából!

Milyen állampolgár az, aki itt született és hatvanegy évig itt élt? A semmitűszék elrendelte az állampolgári listából való törlését, holott minden előfeltétele megvolt az állampolgári joghoz

Cluj-Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet (ud.) Az élet néha rejtvényeket ad fel az embernek. És a mi életünk egyik legfőbb szabályozója az állampolgársági törvény különösen találékony a rebuszok megszerkesztésében. Amióta az állampolgársági kalvaria megkezdődött, a kérdések egész lavinája zúdult az országra, amelyek hiába kiáltoznak felelet után, nincs aki az utolsó fórumon is hontalannak helyezett emberek megszámíthatatlan seregének választ adjon, hogy voltaképpen miért tagadták meg tőlük a polgári élet legelőnyösebb jogát: az állampolgárságot.

A legfőbb semmitűszéktől most szívárogna vissza azok az akták, amelyek legtöbbször egyéni szerencsétlenség miatt jártak meg a felelőviteli fórumokat és a semmitűszék az esetek kilencvenkilenc százalékában elutasító végzést hoz. Így né a hontalank szerencsétlen serege napról-napra és ha mindennap csak egyetlen egy olyan esetet akarnánk felszámolni, amely megfellebbezést rejtvényképpen mered az „érdekelt fél” személe, hosszú hónapokig tartana, míg a sor végére érünk. Ehelyett álljon itt egy eset, amely talán a legtipikusabb az összesek közül.

Az állampolgársági rebusz

Ime a rejtvény:
Milyen állampolgár az, aki itt született, hatvanegy évig itt élt és itt dolgozott, sohasem hagyta el ezt a területet és a kitűzött időben pontosan jelentkezett okmányokkal, sőt az állampolgársági listába be is vezették?

A felelet egyszerűnek és kézenfekvőnek látszik: román állampolgár. A látszat azonban, mint ahogy más esetben, most is csal. Román állampolgár volna, ha történelmesen nem felebbezték volna meg, de ha valaki megsajnálta tőle a levegőhöz való jogát és felebbezéssel támadta meg a listába való bevezetését, akkor esetleg nem román állampolgár. És mert a dolog természeténél fogva sem amerikai, sem spanyol, német, vagy magyar állampolgár nem lehet, marad állampolgári jog nélkül, hogy egyel szaporítsa a hontalank seregének számát.

Megkezdődik az állampolgársági kalvaria

A fenti okmányoknak és jogos igényeknek birtokában B. B. az arra kitűzött időben megjelent a kolozsvári városháza mellett működő állampolgári bizottság előtt és bemutatta okmányait, amelyeknek alapján felvették az állampolgársági listába. B. B. joggal azt hitte, hogy részéről az állampolgársági ügy ezzel már be van fejezve. De nem így történt. Az ismeretes „magánaktiók” során magánügyekből B. B.-nek az állampolgársági listába való bevezetését is megfellebbezték és így került az ügy a kolozsvári ítélőtábla mellett működő felelőviteli bizottság elé, amely 1925. sz. alatt a felebbezést elutasította, mondván:

A kolozsvári ítélőtábla mellett működő állampolgársági felelőviteli bizottság elutasítja azt a felebbezést, amelyet V. Stelea nyújtott be B. B.-nek a kolozsvári állampolgársági listába való bevezetése ellen. A tábla a fenti közölt illetőségi bizonyítvány alapján megállapítja, hogy B. B.-nek a törvény által előírt illetőségi joga meglévő és minthogy az állampolgársági törvény 56. paragrafusa, valamint a végrehajtási utasítás 22. szakasza előírja, hogy az állampolgársági listába való felvételért a lakóhelyen kell jelentkezni, amelynek B. B. szabályszerűen eleget tett, V. Stelea felebbezését elutasítja

Hogyan kezdődik és hogyan végződik

Az ilyen állampolgársági rejtvény csakúgy valamennyi esetben egyformán kezdődik, csak nem mindig egyformán végződik. A szóbanforgó „érdekelt fél” esetében is sablonosan kezdődött az ügy. Előtt hatvanegy esztendővel, vagyis 1867-ben szabályszerűen megszületett Felsőbányán. Tíz év múlva, 1877-ben Szatmára költözött, ahol 1923-ig élt, dolgozott, adót fizetett. 1923-ban Kolozsvárra költözött, ahol mai napig is él. Minden ténykörülményekről mint rendes polgár a következő okmányokat gyűjtötte össze:

1. Születési bizonyítvány.
2. Kolozsvári lakosságát bizonyító bejelentő lap és személyazonossági bizonyítvány és ami legfontosabb
3. Illetőségi bizonyítvány, amelyet a szatmári városi tanács állított ki és amely a következőket mondja:

4632-1924. sz.

ILLETŐSÉGI BIZONYÍTVÁNY

Szatmár városának tanácsa hivatalosan bizonyítja, hogy B. B. kolozsvári lakos, aki 1867-ben született Felsőbányán, Szatmár megyében, zsidó nemzetiségű, zsinagoga vallású, 1877-től 1923-ig lakott Szatmáron és az 1886. évi XXIII. törvény 10. paragrafusa alapján illetőségi joggal bír Szatmáron.

Amiről fenti hivatalos bizonyítvány kiadtuk, aláírásunkkal és pecséttel eldruhá, hogy a kérvényező igazolására felhasználható.

Dr. Dosa,
polgármester helyett,
Olvashatatlan aláírás
jegyző.

Az illetőségi bizonyítvány hátlapján pedig a következő van írva:

SZIGURANCA LÁTTAMOZÁSA

6978.15-914.

B. B. román állampolgár.

Olvashatatlan aláírás,
osztályfőnök.

és B. B.-nek az állampolgársági listába való felvételét jóváhagyja.

A semmitűszék ellenkező állásponton van.

A belügyminisztérium hivatalból kiadott képviselője nem nyugodott bele a tábla végzésbe és tovább felebbezett a legfőbb semmitűszékig. A semmitűszék döntésében reprodukálja a tábla határozatát, majd a következő megállapításokat teszi.

Tekintettel arra, hogy a 4632-1924 számú bizonyítvány, amelyre a tábla határozata támaszkodik, csak azt állapítja meg, hogy B. B. Szatmáron lakott 1877-től 1923-ig, anélkül, hogy megállapítaná azt is, hogy a közterhekhez is hozzájárult, holott az 1886. évi XXIII. törvény 10. paragrafusa szerint csak ilyen módon szereshette meg illetőségét Szatmáron.

Ennek következtében, minthogy nem volt törvényes illetősége Szatmáron, tehát a felebbezésnek ez az indoka alapos.

Tekintetbe véve másrészt azt, hogy Kolozsváron az állampolgársági listába való felvételt azon a címen engedték meg, minthogy jelenleg ott lakik, anélkül azonban, hogy kolozsvári illetőséggel bírna.

Tekintetbe véve továbbá, hogy az

állampolgársági törvény 56. paragrafusa csak azoknak a lakosoknak adja meg az állampolgársági jogot, akik a csatolt területek valamelyik községében 1918 december elsején illetőséggel bírtak. Azonkívül az állampolgársági törvény végrehajtási utasítása, de különösen a törvény 22., 38. és 60. paragrafusa elég világosan előírja, hogy minden, az állampolgársági listák összeállítására vonatkozó kerést abban a községben kell benyújtani, ahol a kérvényező illetőséggel bír, nem pedig a tényleges lakóhelyen, azokban az esetekben, amikor az állampolgársításra jogosultnak lakóhelye a listák összeállításánál nem az illetőségi helye volt.

Következésképpen az így összeállított listákat nem lehet tárgyává tenni, vagy módosítani felebbezés útján, kivéve azokat, akiket kifelejtettek és azt állítják, hogy joguk van arra, hogy be legyenek írva a listába.

Ilyenformán a kolozsvári beírás a fentebb kifejtett törvénysértés által történt, a bizottság döntését meg kell semmisíteni, hogy ne legyen joghatálya.

Másrészt pedig a szatmári listába nem vehető fel részben azért, mert mint fentebb kifejtettük, nem bír odaváló illetőséggel, másrészt azért, minthogy ennek a községnek listáit nem támadta meg felebbezéssel, ezt a listát nem lehet módosítani a felelőviteli bizottsághoz intézett közvetlen kéressel.

Ennek következtében helyt adva a felebbezésnek, meg kell semmisíteni a megátadott határozatot és el kell rendelni B. B.-nek az állampolgársági listából való törlését.

EZ INDOKOK MIATT A LEGFŐBB SEMMITŰSZÉK A TÖRVÉNY NEVÉBEN

helyt ad a felebbezésnek.

Megsemmisíti a felebbezési bizottság 1531-1925. szám alatt hozott határozatát és elrendeli B. B.-nek a kolozsvári állampolgársági listából való törlését.

Milyen állampolgár hát B. B.?

Eddig tart a semmitűszék döntése, amely ha erkölcsös jogi nyelvet egyszerű szavakba öntjük, körülbelül ezeket mondja: B. B.-t mindenképpen törölni kell az állampolgársági listából mert:

1. Az illetőségi bizonyítványból nem derül ki, hogy tényleg illetőséggel bírna Szatmáron.
2. De ha volna is illetősége Szatmáron, a kolozsvári listából akkor is törölni kellene, mert nem az illetőségi helyén — Szatmáron — hanem a lakóhelyén — Kolozsváron jelentkezett, viszont,
3. Az, hogy a kolozsvári listából kitöröltek, korántsem jelenti azt, hogy a szatmáriba bevezették, hiszen voltaképpen nincs ott illetősége, de ha volna is, nem támadta meg felebbezéssel a szatmári listát, tehát nem lehet azt az ő javára igazítani és most már késő felebbeznie.

A törvény nevében törlik a listából

Igy ítélt a semmitűszék és B. B.-t a törvény nevében kitöröltek az állampolgársági listából. Miután pedig a törvénynek ilyen módon elég lett tőle, felmerül a következő rejtvény:

Ki tehet arról, hogy a szatmári városi tanács a semmitűszék szerint rosszul fogalmazta meg az illetőségi bizonyítványt? Mert az, hogy a bizonyítványba

nem írták be expressis verbis, hogy B. B. adót is fizetett, egyáltalában nem jelenti azt, hogy nem járult hozzá a közterhekhez, hiszen illetőségi bizonyítvány csak annak adnak, aki a közterhekhez tényleg hozzájárult. Ilyenformán, ha mégis kapott illetőségi bizonyítványt, akkor biztos, hogy adót is fizetett, tehát az illetőség jog szerint megilleti. De nem csak mi vagyunk ezen a véleményen, így vélekedett a kolozsvári állampolgársági bizottság is, amely ezt az illetőségi bizonyítványt elfogadta, sőt így vélekedett a kolozsvári tábla is, amely éppen ennek a bizonyítványnak az alapján elutasította az első felebbezést. És ha az illetőségi bizonyítvány mégis rossz volna, az ódiom ezt a két fórumot és semmiesetre sem B. B.-t kell terhelje, mert ennek a két fórumnak kötelessége lett volna utasítani B. B.-t, hogy más szövetségi illetőségi bizonyítványról gondoskodjék.

Van azután ennek az illetőségi éremnek egy másik oldala is. Tegyük fel, hogy B. B. tényleg nem fizetett adót és így az illetőség jogszerint nem illeti meg. Vajjon az állampolgársági törvénynek az volna az intenciója, hogy az olyan szegény ember, aki a közterhekhez nem tudott hozzájárulni, ne szerepeljen az állampolgárok listájában és hontalanul csavarogjon az országutakon? Ha valaki itt született, itt élt, egyetlen más állam sem vállalja polgárának. Csak román állampolgár lehet és ez neki jogszerint ki is jár, akár fizetett adót, akár nem.

Hol hát az igazság?

De a semmitűszék azért is elrendeli törlését, mert a lakóhelyén és nem az illetőségi helyén jelentkezett az összeírásra. Pedig mindenki a lakóhelyén jelentkezett, hiszen ha mindenki az illetőségi helyére szaladt volna le, fantasztikus népvándorlás indult volna meg városról városra és hetekig olyan lett volna az ország, mint egy felzaklatott hangyaboly. A tábla egy paragrafust citál annak az igazolására, hogy helyesen jelentkezett a lakóhelyén, a semmitűszék más paragrafusokat citál annak dokumentálására, hogy az illetőségi helyén kellett volna jelentkeznie. Hol itt az igazság? Az igazság ott van, hogy ha tényleg az illetőségi helyén kellett volna jelentkeznie, akkor a kolozsvári bizottság el kellett volna utasítsa és Szatmára kellett volna küldje. Ha pedig ez nem történt meg és a paragrafusok megsértése szankciókat kíván, akkor töröljék ki a kolozsvári bizottságot a listából és ne B. B.-t, aki igazán nem tehet róla, hogy Kolozsvárról nem küldték Szatmára.

Es mégis B. B.-t törölték az állampolgári listából, aki most eltűnődhet, hogy talán jobb lett volna meg sem kezdeni ezt az állampolgársági ügyet, kár volt annak idején megenni az első lépést, megszületni, mert ha ez nem történt volna meg, akkor munkában és gondban előtűnt hatvanegy esztendő után nem kellene törje fejét ilyen rebuszokon.

Jámbor Ferenc.

Butor
vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre
(Tg. Mures) és tekintse meg
Székely és Réti
Erdélyrészi Burgyár Rt. hatalmas raktárait.
Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianó
gyárak képviselete.
Hiteltépes egyéneknek kedvező fizetési feltételek
Bányavárosban
jól bevezetett textil és divatáru eladó, vagy társ kerestetik. — Értekezhetni a kiadóban

os önzetlenséggel társadalom vezetője és dr. Szarvas Rendkívül megérdemelt. A dr. Halmos álló helyicsoport Weinberger Nándor aktuális problémák a vezetőség ügyvéd és felesége, Vámos Leó, Barisszia ros rissómérok parancsok kezdetét tartottak, még képviselőjének kettő volt, amelyen kívül megjelent a társasági elnök, dr. Nyatanácsos s dr. Nögyvlet ujonnan dr. Gruber Leó,osan mások a den rétegből. A Weinberger Nándor hallgatott hozzászólást az újjáélelméről és az ifjú nép törekvéseiről, utatviselemény dr. zárószavaival ért

csak-
rmány

ciák levonásától, zélésebbkörű vizslyet a legfelsőbb fof levelezni a g asszisztenciája is azonban való miniszternek s a ég főnökének le

tesen jellemző egy szilárd többány két rendőrtátt lemondásraópában aligha

OSZS

te

elsősorban Realatt 300 ponttal iparjai is rendel, így a Banca 00 lejre ugrotjelentette, hogy ktől és részvéa stabilizáció

nek egy néger entik: György a lavaggá ütni évszerint OfoAsanti néger

Kelet"-ben

Nagy ünnepségek keretében ülték meg a csehszlovák köztársaság fennállásának tizedik évfordulóját

PRÁGA, május 18. A csehszlovák köztársaság kihirdetésének és megalapításának tizedik évfordulóját tegnap nagy ünnepségek keretében ülték meg a csehszlovák fővárosban. A főváros teljes zászlódszobába öltözött s az ünnepi menetben körülbelül százezer főre rugó tömeg vett részt. Az egybegyűlt tömegeknek a Vencel téren felállított nagy tribünról több miniszter mondott beszédet. A tribünökön megjelentek a diplomáciai kor Prágában lévő képviselői kívül az összes hatóságok fejei és reprezentánsai. Az ünnepség betetőzésékepen a Hradszin közelében lerakták Przemysl, az első cseh uralkodó család emlékművének alapkövét.

Véresre verték a vasuti rablók a kolozsvári vasuti raktárnokot, aki megzavarta munkájukban őket

(Cluj-Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári vasútállomás tengerarostyálja az utóbbi napokban többször tett jelentést a rendőrség bünyügyi osztályán arról, hogy a vasut környékén rablók garázdálkodnak, akik feltörik a terherkocsikat s izgalomban tartják az állomás személyzetét. Hasonló jelentések érkeztek a rendőrprefektúrára Kolozsvár határából is, ahol nap-nap után azonos körülmények között végrehajtott rablógarázdálkodások történtek.

Az elmúlt éjszaka a vakmerő rablók, akik utári valóságos hajszát folytatnak, új támadást intéztek a vasútállomás ellen. A gyufagyár közelében vesztegélő több megrakott vagont akarták feltörni és kifosztani. Bobescu Ilie vasuti raktárnok éppen az állomásnak ezen a részén teljesített szolgálatot, amikor négy felfegyverzett bandita megkísérelte a vagonok kifosztását.

Bobescu, amikor megpillantotta a négy betörőszerszámmal felszerelt, marcsona alakot „tolvajt” kiabálva menekülni próbált. A vagonok között a szerencsétlen tisztviselő egy pillanatra elveszítette tájékozódóképességét s a rablók ezt kihasználva elébe kerültek, elfogták, véresreverték és ájtultan otthagyták a vasuti sínek között.

A rablók ezután betörőszerszámaikkal nekiláttak a vagonok felfeszítéséhez, de a Bobescu kiáltására figyelmessé lett állomási rendőrség lépéseinek zajára kerekelt oldottak.

A súlyos ütésekől ájtultan fekvő Bobescut beszállították az állomás ambulátoriumba, ahol pár perccel belül magához tért, a banditák személyleírását illetőleg azonban csak hiányos adatokat tudott elmondani. A rendőrség így is nyomában van a négy banditának s remélik, hogy a nyomozás rövid időn belül eredményre vezet.

Minisztertanácsi határozat alapján állami tulajdonnak nyilvánították a kolozsvári Erzsébet Mária szanatóriumot

(Cluj-Kolozsvár, máj. 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma reggel kilenc órákor egy olyan hatósági aktus ment végbe Kolozsváron, amely mély megdöbbenést keltett a kisebbségi közvéleményben. A hatósági aktus eredményeképpen a Magyar-uccán lévő Erzsébet Mária-szanatóriumot, amely a köztudatban Vöröskereszt-kórház elnevezés alatt élt, egy kiszálló bizottság elvette eddigi tulajdonosainak birtokából és állami tulajdonnak nyilvánította ki.

A kisebbségi közvéleményben az értelmetlen megdöbbenést az a körülmény váltotta ki, hogy köztudomás szerint az Erzsébet Mária-szanatórium mindenkor mint magánkórház működött és ahhoz soha sem a magyar, sem a román államnak semmi köze nem volt. Az alapító okmányok szerint a kórházat harminc évvel ezelőtt Brandt kiváló sebész alapította, aki egymaga 150 ezer koronával járult hozzá a szanatórium felállításához.

Már az impérium átvételekor történtek különböző kezdeményezések, amelyek arra irányultak, hogy a kórházat a magántulajdonból állami tulajdonba

vegyék át, de mert erre semmiféle jogalap nem kínálkozott, az átvétel mind-éig nem történt meg.

Az átvétel aktusa ma délelőtt kilenc órákor kezdődött meg Pretorianu vezérigazgató, a közegészségügyi minisztérium mellett működő jogi osztály elnökének vezetésével, akinek kíséretében Martinescu közegészségügyi vezérfelügyelő, Ivascu, az építészeti ügyosztály műszaki vezetője, két román vöröskeresztes hölgy, Fodor városi főorvos és Russu rendőrkapitány voltak.

Pretorianu direktor felszólította a szanatórium igazgató-főorvosát, Szegedi doktort, hogy az intézet teljes felszerelésével, azonkívül az épületet és minden hozzátartozót azonnal adja át.

Szegedi doktor természetesen tiltakozott az átvétel ellen, mire Pretorianu vezérigazgató kijelentette, hogy a szanatórium átvételét minisztertanácsi döntés alapján jogánostítja s neki nem áll módjában semmi koncessziót tenni. Az igazgató még azt is megtagadta, hogy a szanatóriumban lévő összes betegeket még a mai nap folyamán szállítsák el a szanatóriumból.

Nagy forgalom, kevés haszon: ez a jelszó Siposnál!
Leépitem a raktáromat!
Ennek elérése végett leszállítottam az árakat!
Most vásároljon harisnyát,
kezttyűt, kötött mellényt és pulóvert, valamint
mindenféle rövidárut

SIPOS cégnél, CLUJ
Calea Regele Ferdinand 8. szám

A közben megjelent dr. Jelen Gyula, az Erzsébet Mária-szanatórium egyesület elnöke, szintén éles tiltakozását jelentette be az intézet átvétele ellen, hangsúlyozva, hogy a szanatórium magánalapítvány, amelyhez sem a magyar államnak, sem a román államnak soha semmi köze nem volt, az intézetet jótékony adományokból alapították. Jelen dr. tiltakozott a betegek elszállítása ellen

és a bizottság humanitására appellált. Hosszu tanácskozás után a bizottság úgy döntött, hogy a szanatóriumi betegek elszállítására és elhelyezésére két, heti időtartamot adnak.

Értesülésünk szerint az intézet vezetősége el van szánva, hogy minden törvényes lépés igénybevételével megkísérelje megvédeni jégait.

A japánok külön vonatokon szállítják el asszonyaikat és gyermekeiket a kapituláció előtt álló Pekingből

LONDON, május 18. Peking sorsa megpecsételtnek látszik. Minth a legutolsó hírek jelentik, a délkinai csapatok már csak negyven mérföldnyire állanak Északkina fővárosától, Pekingtől. A japánok asszonyaikat és gyermekeiket külön vonatokon szállítják el az előrenyomuló csapatok dühe elől. Az angol hatóságok felszólították alattvalóikat, hogy veszedelem esetén az angol követség területére meneküljenek.

Két megrendítő öngyilkosság Kolozsváron

A férfit a börtöntől való félelem, a nőt a nyomor és a hűtlen elhagyatás kergette a halálba

(Cluj-Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsváron és általában egész Erdélyben egyre aggasztóbb méreteket ölt az öngyilkossági kísérletek száma. Alig mulik el nap, hogy ne regisztrálnánk egy-egy megrendítő körülmények között végrehajtott öngyilkosságot.

Alig tizenkét óra leforgása alatt Kolozsváron ma két megrendítő öngyilkosság történt. Az első Fehér Kálmán 21 éves mézáros követte el, aki Traian-ut 13 szám alatti lakásának második emeletéről levetette magát az ucca kövezetére, ahonnan pár perccel később a mentők szállították el a sebészeti klinikára. A mentők ájtultan találták a koponyáján és a többi testrészein súlyos sérüléseket szenvedett fiatalembert és kámfort, valamint koffein injekciókkal próbálták élesztgetni. Amikor felnyitotta szemét, de a borzalmas fájdalomtól elesigázva csak alig hallhatóan nyöszörgött. A szerencsétlen embernek azonkívül, hogy a koponyája aggasztó módon megrepedt, egyik lába és egyik karja eltört.

A rendőrségtől való félelem indította a végzetes tette

A fiatalember hozzátartozóitól megtudtuk, hogy tegnap délelőtt a lakásán Moholean detektívönök házkutatást tartott. A házkutatás következményeitől a gyenge idegzetű fiatalember annyira megijedt, hogy egy hirtelen elhatározással a halálba menekült.

Fehér Kálmánnál ugyanis pár hónappal ezelőtt megjelent egy Daroti nevű barátja, aki elmondotta neki, hogy a katonai szolgálattal járó nehézségek annyira elkeserítették, hogy elhatározta a Magyarországra való dezertálást. Arra kérte Fehért, hogy kölcsönözzen neki egy civilruhát, mert csak így sikerülhet a szökési terve. Fehér nem gondolt arra, hogy milyen súlyos következményekkel járhat a keres teljesítése és azonnal átadott egy civilruhát Darotinak, aki ezzel szemben nála hagyta a katonai egyenruháját és felszerelését.

Az áruló civilruha

Daroti, amidőn átakart szökni Magyarországra, a határon elfogták a gránicsárok és vallatása közben elmondotta szökésének körülményeit s elárulta azt is, hogy kitől kapta a civilruhát. Ennek a következménye volt a tegnapi házkutatás, amelynek során megtalálták Daroti egyenruháját. A késő esti órákban pedig bekövetkezett a tragédia. Fehér idegei felmondták a szolgálatot s a második emeletéről a mélységbe vetette magát. Az orvosok most kétkedően rázzák a fejüket, mert attól tartanak, hogy

Fehér koponyasérülés következtében halál okozó agyrázkódást szenvedett.

A nyomor és az elhagyatottság miatt

A második öngyilkosságot ma délelőtt tíz órákor követte el Biocescu Karolina neví 18 éves munkásleány, Pata-ucca 78 szám alatt lakásán. A szerencsétlen, elhagyatott leány, miközben egy és fél éves gyermeke a bölcsőben sírt, mintegy száz centigramnyi marólugót hajtott fel. A szerencsétlen nő a rettenetes kínoktól nem sokára sikoltozni kezdett, mire elősiettek a szomszédok, akik azonnal a mentőkért telefonáltak. Az öngyilkos leányt ájtultan szállították a belgyógyászati klinikára, ahol gyomormossást alkalmaztak megmentése érdekében.

Szegény Biocescu Karolinát a nyomor és a szerelem kergette a halálba. Tizenhat éves korában, került össze C. Gy. örmesterrel, aki a VI. hadtestparancsnokságnál teljesített szolgálatot. A vadházasságból egy leánygyermek született, de a leány és az altiszt között a viszony elhidegült. A férfi elhagyta a szerencsétlen anyát, aki ezután azzal fenygette meg a hűtlen férfit, hogy a gyermeket és őt is megöli. A leány elment még a VI. hadtest parancsnokához is Papp Danila tábornokhoz, akinek adta panaszát, mire a tábornok azonnal nyugtatta meg, hogy rá fogja venni C. örmestert, hogy teljesítse kötelességét. Az örmester azonban nem volt hajlandó a viszonyt újra felrészíteni, de minden meglett, hogy a gyermeket magához vegye, vagy a lelenchába juttassa, mivel attól tartott, hogy az ezáltal leánytényleg bavalítja fenyegetését és meggyilkolja a gyermeket. Miután Papp tábornok látta, hogy a altiszt hűtlenül elhagyta a leányt, akiről nem akar többé hallani paragrafusok híján nem tehetett mást, mint azt, hogy tíz napi szigorított fogdára ítélte az örmestert.

A méregpohár

Biocescu Karolina pedig, aki szerencsétlen elhagyatottságában rájött arra, hogy senki sem segíthet rajta, még a törvény sem, elhatározta magát a végzetes tette. Méreggyser megcsókoltva gyermekét, levelet írt hűtlen kedveséhez, amelyben elbúcsúzott tőle és kérte, hogy visse haza a gyermeknek, majd kitalálta a méregpoharat.

A szerencsétlen leányt lehet, hogy megmenekít az életnek, amely oly igazgátalan volt vele szemben.

Bakó László súlyos beteg. Buda-pestről jelentik: Bakó Lászlót, a Nemzeti Színház örökös tagját, aki súlyosan megbetegedett, tegnap válságos állapotban a Kórházra szállították.

She
e
au

az év
szak
den
hoz

M
k
a

Turist
hegyekben,
mészetbará
jagu turistá
lást rendez
mikor az u
hoz ért, a
Lajos, ism
és lezuhant
dékba. Mir
félszékkel á
Fekete Laj

Mit
érdeke,
árván

Garantált
Hibament
Cérna fiór
Füldeko cé
Selyemfény
Női glaszé
Szarvasbőr
szinben

Valamint
cérnakezt
Kötött m
szinben

Helios
Vidéki me
mánybélve

Gazda

Furcsa le
rendőrség
Torda köz
árokbán eg
tört alkatr
rülmenyekl
autó korm
került az
keltett, hog
tak semmi
hetett volna
nak szemé
ugyanis ne
mindenkítő
várta továb
az összetör
sem jelzőtá
nek tartják

defekt bek
vábbra is
hogy lelepl

Száz
eddig Vörö
perének k
A Vörösm
ügyében h
bírósg bír
esküdtekb
dést. Van
ven variác
küldteknek
detési nap
lasi költsé
nát teszne
szerint va
Margit ho

A Shell-Voltol

egységes autó-olaj

az évnek minden szakában minden motortípus-hoz használható

Mindenütt kapható

Turista szerencsétlenség a budai hegyekben. Budapestről jelentik: A természetbarátok egyesületének többtagú turista csoportja tegnap kirándulást rendezett a budai hegyekbe és a mikor az úgynevezett „holdvilág” árokhoz ért, a társaság vezetője, Fekete Lajos, ismertetővül turista megcsuszott és lezuhant egy tíz méter mély szakadékba. Mire a többi turisták nagy nohézségek árán segítségére mehettek, Fekete Lajos már halott volt.

Mindenkinek érdeke, hogy olcsó harisnya-árakról meggyőződjön!

- Garantált tartós főharisnya Lej 79-
- Hibamentes tartós selyemharisnya 79-
- Cérna főharisnya 69-
- Füldeko cérnahrinya 110-
- Selyemfátyú muslinharisnya 140-
- Női glasszekeztűk 210-
- Szaruvasbőr keztyűk, fehér és sárga színben 280-

Valamint férfi harisnyák, női és férfi cérnakeztyűk melyen leszállított árakban. Kötött női kosztümök gyönyörű színekben 1200- lejtől feljebb.

Helios Aruház, Főter 7.
Vidéki megrendeléseket posta- vagy okmánybélyeg beküldése ellenében is eszközlünk

Gazdátlan autó a Felek tetején. Furcsa leletre bukkant a kolozsvári rendőrség ma délután a Kolozsvár és Torda közötti feleki hegy tetején. Az árokban egy felborult Ford-autó össze tört alkatrészei hevertek s amint a körülményekből meg lehet állapítani, az autó kormánydefektus következtében került az árokba. Nagy meglepetést keltett, hogy az autó mellett nem találtak semmit, amiből kifolyólag meg lehetett volna állapítani az autó gazdájának személyazonosságát. Az autónak ugyanis nem jelentkezett gazdája és mindenkitől elhagyatva, gazdátlanul várta további sorsát. Tekintve, hogy az összetört Ford-kocsin nem találtak sem jelzőtáblát, sem számot, valószínűnek tartják, hogy az autókatasztrófa autótulvajjal történt, aki miután a defekt bekövetkezett, nem mert továbbra is az autó mellett maradni, nehogy leleplezzék és felelősséget vállaljon.

Százezer csehszlovák tesznek ki eddig Vörösmary Margit gyilkossági perének költségei. Prágából jelentik: A Vörösmary Margit meggyilkolása ügyében indított büntető perben az esküdt-bírók híró tagjai már szövegezik az esküdtbírókhoz intézendő rengeteg kérdést. Van egy kérdés, amelyet negyven variációban lognak feladni az esküdtbíróknak. A büntető perben az ítélet kihirdetési napja bizonytalan. A per tárgya lási költségei eddig százezer csehszlovák tesznek ki. Az egyik tanuvallomás szerint valószínű, hogy Vörösmary Margit holttestét vaddisznók falták fel

14 évi hadifogság után hazajött és felakasztotta magát, mert felesége férjhez ment

(Sighet-Máramarosziget, május 18. Az Uj Kelet tud.) A napokban a közeli Taracköz községben olyan dráma játszódott le, amely az elmúlt években sűrűn felbukkant, amely azonban egyre ritkul, minthogy a világháború időben is egyre távolabb esik tőlünk. Arról van szó, hogy egy csesztnek hitt ember hosszú fogságából hazajött, itthon azonban már egészen új helyzetet talált, amely felborította lelki egyensúlyát és egy elkerekedett pillanban véget vetett életének. Az eset előzményei a következők: 1914-ben több hajótársával együtt bevonult Vadász István taracközi kovácsmester is. Itthon hagyta áldott állapotban lévő szép, fiatal feleségét, akinek a különböző harcerekől több ízben írt haza bizakodó leveleket. Egyszer azonban a levelek elmaradtak. A községbe 1917 elején az a hír jött, hogy Vadász István örsvezető elesett. A hír nem felelt meg a tényeknek. Vadász többedmagával orosz fogságba esett és valahová az ázsiai határra került hadifogságba, ahonnan hiába írta a leveleket, soha el nem jutottak rendeltetési helyükre. Végül a forradalmak viszontagságait, szeretett volna menekülni arról a vidékről, de soha nem talált erre alkalmat, míg végre az év elején elhatározta, hogy minden körülmények között hazajön, annyira elfogta a honvágy. Nagy küzködések árán végre az elmúlt vasárnap már eljutott Királyházaig. Itt vonatra ült és véletlenül egy falujabeli fiatalemberrel találkozott. Ennél érdekeltőbb a Vadász-eset iránt és tőle tudta meg, hogy mindnyájan élnek, nagyapja is, aki már közel van a kilenc-

ven évhez. Az utas nem árulta el a fiatalembernek saját kilétét és érdeklődött többek között Vadász István kovácsmester vagyis saját maga felől is. Az utitárs erről az emberről is tudott. Közölte vele, hogy Vadász István 1917-ben elpusztult az orosz harcokban. — Mi történt a feleségével és kis gyermekével? — kérdezte — ijedten. — Mindössze annyi, hogy az elhalt Vadász fivére megsajnálta és elvette az özvegyesre jutott sógorasszonyt. Ma már négy gyermekük van. Vadász István erre sirva leplezte le önmagát. Elmondotta, hogy erre a megjelölésre nem számított és azt hitte, hogy tizenhárom keserves esztendő után végre otthonra fog lelni. A vonat este futott be Taracköze. Ejjel még odament egykori háza felé, de nem ment be. Eszelősen szaladt végig az utcákon, az éjjeli őr meg sem merde szólítani. Hajnalban már nem látták a faluban. Három nap múlva megtalálták a közeli erdőben a holttestét. Vadász István egy fára akasztotta fel magát. Az eset tragikumához tartozik, hogy a holttestet a szerencsétlen ember gyermeke találta meg, az a gyermek, akit soha nem látott. A tizenéves Vadász Juliska ugyanis nagyapjának ebédet vitt a közeli erdőbe, de ezután nem a rendes uton, amelyet az eső nagyon feláztatott. Egy másik ösvényen ment és itt talált rá az öngyilkosra. Odahívta nagyapját, aki megdöbbenne ismert rá az akasztott emberben idősebbik fiára. A szerencsétlen embert óriási részvétellel temették el.

A Gellért-szálló negyedik emeletéről ugrott le egy budapesti műszaki főtanácsos. Budapestről jelentik: Tegnap délután Délian Kolozs negyvenhét éves műszaki főtanácsos a Gellért-szállóban lévő negyedik emeleti lakásának ablakából kiugrott. A harmadik emeleti erkélyen ruhája megakadt a főtanácsos percekig függött a rácson élet-halál között, az összeverődött és izgatott közönség szemeláttára. Mire segítségére rohantak, a tanácsos ruhája leszakadt és fejével a kövezetre zuhant. A rendezett anyagok között élő főtanácsos valószínűleg elhatározta sodott idegbaja miatt követte el az öngyilkosságát.

Meghalt Aufferberg Mór baró, a monarchia volt hadügyminisztere. Bécsből jelentik: Aufferberg Mór baró, az osztrák-magyar monarchia volt közös hadügyminisztere, ma reggel hetvenöt éves korában, szívujaja következtében hirtelen meghalt.

A LEGJOBB BEDORZSOLO IDEGFAJDALMAK ELLEN
SPANJOL NÁTHA FEJ-LÁBES
CARMOL
ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL
FŐLEERAKAT STR. NACHITÁ VÁCÁRESCU 5, BUCAREST

Elindult a Bremen megmentésére kiküldött két expedíciós repülőgép. Newyorkból jelentik: A Bremen megmentésére kiküldött két expedíciós repülőgép tegnap elindult Ujlandból. Megtehető időjárás esetén a két gép még ma Greenly Islandra érkezik. A mennyiben a két gép nem tudja leszállani, Mechior pilóta elhatározta, hogy éltőernyővel ereszkedik le a Bremenhez. Újabb jelentések szerint a kód és eső miatt a Bremen segítségére küldött két repülőgép nem folytathatja útját.

Megnyilt házikézelésben a **DREHER-HAGGENMACHER** mintasöröcsarnok
Str. Memorandului (Únio-u.) 4.
Vendéglős Fala hvre.
Oranként friss csapolás. Kifűdő konyha, hideg buffet. Maros- és küküllőmenti uradalmi fajtaborok.
Olcsó árak

Mindenki rendel most sorsjegyet
us új osztály-sorsjegyekre az új osztály-sorsjegyekre az új osztály-sorsjegyekre
FRITZ DÖRGE
WIEN I. C. Körner-Strasse 43.
50.000 nyertes
több mint 250.000.000 Lej!
Képes egy sorsjeggyel
18 millió Lej is nyerhető!
Óráz mázjegyek:
1/2-800 Lej 1/2-400 Lej 1/2-200 Lej
Nem kell előre fizetni!
Négyedő egy levelezőlap postás címmel.
Feltétlen titkeltár!
Prospektus, listák, képek, minden felvilágosító anyagunk és partikérem.
Az összes sorsjegyek fele meg.
Nincs illeték, általában nem kell beváratni

Az Izraelita Nőegylet közgyűlése. F. hó 20án, vasárnap délután 4 órakor tartja meg az Izraelita Nőegylet ezévi rendes közgyűlést a Kereskedelmi Iparkamara dísztermében következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári jelentés. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Indítványok, többek közt indítvány vizalmi bizottság megválasztására. A Nőegylet felkéri tagjait és az érdeklődőket, hogy a közgyűlésen minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek.

Dr. Sonnenwirth Ferdinánd belgyógyász és dr. S. Eisler Melitta bőrgyógyász és sebész-kosmetikus rendezték át a Str. Juliu Maniu (Szentegyház-u.) 8. számú ház emeleti helyiségébe, (bejárás str. Vlahutá (Bolyai-ucca) felől).

A kongresszusi hitközség felhívása a zsidó óvodába való beiratkozásokra. A kolozsvári kongresszusi zsidó hitközség iskolaszéke értesíti a szülőköt, hogy óvodáját 1. évi szeptember hóban megnyitja. Felhívjuk az érdekelteket, hogy előjegyzés céljából az elemi iskolai igazgató irodájában, Cal. Reg. Ferdinand 52. f. hó 20-tól 31-ig bezárólag — szombat és ünneppnapokat kivéve — naponta dé. u. 7-8 óra között megjelenjen szíveskedjenek. Nyomatékosan felhívjuk a szülőköt arra, hogy óvodánkban csak azoknak a gyerekeknek biztosíthatunk helyet, kik felfi időben előjegyeztek iskolaszék.

Pontosan, mint az óra, nyerne a népszerű Fritz Dörge-bank Wien, I/C. Körntner Strasse 43. sorsjegyei. Az új osztály-sorsjegyekhez a sorsjegy-árak: 1/1-800, 1/2-400, 1/4-200 lej megbízásokat feltétlen biztos és diszkrét módon azonnal teljesít.

Kingsbayba tér vissza Nobbe tábornok. Oslóból jelentik: Nobbe tábornok legújabb jelentése szerint az Italia léghajó visszatérőben van Kingsbay felé s jelenleg a Miklós cár-földje fölött tartózkodik. Valószínű, hogy ma 11 órakor az Italia visszaérkezik Kingsbayba. Az Italia utasai szerdán estig semmiféle szárazfödet nem pillanítottak meg. Csütörtökön reggel az Italia erős ködbe és északi szélbe került. A léghajó burkolatát vastag jégretek vonata be

Elegáns férfi selyem sokni Lej 59.-
Prima női főharisnya Lej 75.-
Weisz Szigfried
férfi és női divatrua üzletben
Cluj, Regele Ferdinand Nr. 10.
Nagy választék női kötött kabátokban, szetterben és pulloverekben.

Közgazdaság

Tizenöt napon belül ki kell váltani minden árut a vámfól

Szigoru rendszabállyal akarják kényszeríteni az importőröket a régi csomagok vám díjának befizetésére

(Uj Kelet) (Közgazdaság) Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben többször is szóvá tettük azokat a kirívó és fonák eseteket, amelyek a vámolások körül gyakran tapasztalhatók. Legutóbb egy ismert kolozsvári műszaki céggel történt meg például, hogy mintegy négy évvel ezelőtt árut rendelt külföldről és az áru hiányosan érkezett meg, mire az avult vámrendelkezések értelmében a hiány révén amugyis kárt szenvedett kereskedőt megbírságotól a hiányos csomagban levő legmagasabb vám alá eső áru vámjának négyszeresével. Az importáló cég természetesen ki sem váltotta erre az árut, minthogy a vámbírság meghaladta az áru összértékét. Most azután, kerekén négy évvel később, amikor a cég megint vámolni akart, a vámhivatal megtagadta az új áru kiadását, amíg a régi bírságot ki nem fizetik.

Sok tekintetben hasonló anomáliáról panaszkodnak utjabban az importáló kereskedők. A vámhivatali utasítás felsőbb utasításra nem fogad el új deklarációt attól a kereskedőtől, akinek 15 napnál régebben érkezett, de még ki nem váltott áruja van a vámnál. Munkatársunk eljárt ebben a kérdésben és a sérelmezett intézkedésről a következőket sikerült megtudnia:

Mikor nem köteles az importőr megfizetni a vámost

Az általános vámtörvény 84-ik szakasza szerint minden olyan importált áru után, amelynek deklarációját mariktatták, az államnak joga van a megfelelő illetéket beszednie. Kivételt képez ezalól az az eset, amikor az importőr nyilatkozatot ad, amelyben kijelenti, hogy az árut otthagyja, amely esetben az ügy más eljárás alá tartozik. Ugyancsak nem köteles az importőr a vámost kifizetni, ha a behozott árut ismét exportálja, de akkor a reexportálásnak legkésőbb 15 napon belül meg kell történnie. A mai súlyos pénzgazdasági viszonyok között is igen sok kereskedő nem vet számot fizetési lehetőségeivel és akár mennyi áruja érkezik, azt azonnal deklarálja, habár még nem tudja, hogy lesz-e annyi pénze, hogy azt ki is váltassa. Elvégezteti az összes vámformálásokat, de a kiváltással vár, vagy csak az áru egy részét váltja ki, mert a többire már nincs pénze a magas vámok miatt sem. Emiatt az általánosságban tapasztalható szokás miatt rengeteg áru halmozódik fel a vámraktárban, ez a halmaz folyton növekedik és megnehezíti a vámkezelést, ami annál súlyosabb, mert a vámhivatalnak amugy sincs megfelelő befogadóképessé raktára.

Szigoruan rászorítják a kereskedőket az áruk kiváltására

Eznek a helyzetnek az egészségtelen voltát a vámhivatalok már régóta érzik, de a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel nem alkalmazták szigoruan a vámtörvény szankcióit a kereskedőkkel szemben és ez még jobban hozzájárult ahhoz, hogy az árutorlódás megnövekedjék, ami a már jelzett nehézségeken kívül azért is baj volt, mert ezáltal az állam vámbevételét előirányzatában tekintélyes rés keletkezett a hátralékok miatt. A bukaresti fővámgazgatóság ezért rendeletileg utasította a kerületi vámspektörök utján az összes vámhi-

vatalokat arra, hogy szigoruan ragaszkodjanak a törvényes előírásokhoz és minden eszközzel igyekezzenek rászorítani a kereskedőket arra, hogy a sokszor éveken át a vámraktárakban heverő árukat váltásák ki. A vámhivatalok először azzal próbálkoztak, hogy a két hóapon belül ki nem váltott árukat elárvereztették, de ez a módszer csakhamar csődöt mondott, mert senki sem jelentkezett az áruk megvételére, éppen a pénzkrisis miatt. Ezért azután a vámhivatalok most azt a rendelkezést kapták, hogy senkitől sem fogadjanak el új deklarációt, amíg a régi árut ki nem váltotta. Ez a kiváltási kötelezettség csak olyan árukra vonatkozik, amelyek 15 napnál hosszabb ideje vannak a vámnál.

Tizenöt napon haladékat ad a vám

Eredetileg minden határidő nélkül kötelezték az importőröket a régebben deklarált áruk kiváltására, de ebből az a fonák helyzet állott elő, hogy ha valaki ma beadott egy deklarációt és másnap újabb áruja érkezett, azt nem vámol-

Uj rend a vasúti étermek bérbeadásánál. Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy az állomási vendéglők és étermek bérbeadását ezentúl is szűkkörü árlejtés útján fogja eszközölni, amelyen csakis hivatásos és megfelelő garanciákkal rendelkező ajánlattevők vehetnek részt. Ennek érdekében június 15-ig új kimutatást készítenek azokról a vendéglősökről, akik az előirt feltételeknek megfelelnek és a jelentkezéseket kategóriákba tagják osztályozni az állomási vendéglők és büfék magasabb, vagy alacsonyabbrendűsége szerint. Azok tehát, akik ezeken az árlejtéseken részt akarnak venni, jelentésük be címüket a CFR forgalmi osztályánál (Bucuresti, Calea Victoriei 112). A jelentkezéshez, amelynek legkésőbb június 15-ig kell megtörténnie, csatolni kell az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványát, amely igazolja, hogy a jelentkező saját neve alatt folytatja iparát, valamint azt, hogy milyen osztályú az üzeme és mióta dolgozik a szakmában. A már ősszel jelentkezett vendéglősöket hivatalból veszik fel az új listába.

Nem történt általános moratóriumkérés. A külföldi sajtóban olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a romániai kereskedők összes tartozásaira általános moratóriumot kértek a kormánytól. Ezekkel a hírekkel kapcsolatban az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium a következő hivatalos kommunikét tette közzé: „A külföldi lapok egyes bukaresti tudósítói, valamint bizonyos külföldi informátorok különös igyekezetet mutatnak arra, hogy diszkreditálják a romániai kereskedelmet, miáltal megnehezítik a külföldi gazdasági körökkel való kapcsolatainkat. Több rmoán kereskedelmi testület tudomásunkra hozta, hogy külföldi szállítók valósággal megrohanják őket táviratokkal, minthogy a külföldön rendszerességgel terjesztett hírek fellármázták őket. A legfrissebb ilyen hír, amelyet különösen Németországban, Franciaországban, Angliában és Ausztriában korpolitálnak egyes lapok, arról szólnak, hogy Romániában olyan súlyossá vált a krízis, hogy a kereskedelmi szervezetek általános mora-

Ursus sör

a l e g j o b b

batta el, amíg a másikat is ki nem váltotta. A kolozsvári szállítócégek intervenciójára Anghel vámspektör azután 15 napi határidőt engedélyezett a külföldi csomagok kiváltására. Nagyon indokolt esetekben Anghel inspektör meghatározott időre további haladékat is ad a régi vámdíjak kifizetésére. Ennek érdekében, hogy a kereskedők megkíméljék magukat az ilyen kollektív sérelmek-től, Anghel inspektör figyelmébe ajánlja az importőröknek, hogy az érkező árukat csak akkor deklarálják, illetve a deklarációt csak akkor iktassák, amikor a vámdíjak kifizetéséhez szükséges pénzzel rendelkeznek. Ebben az esetben garantálja, hogy mindenki 1-2 napon belül megkapja az áruját és ha ez nem történne meg, azonnal jelentésük neki az esetet. Ertesülésünk szerint egyébként a kereskedelmi és iparkamara tiltakozással fog élni az importőrök által sérelmezett intézkedés ellen.

tóriumot kértek a kormánytól. Akár rosszhiszeműek, akár téves információk alapulnak, ezek a hírek nagyon kellemtelen hatással vannak kereskedelmünkre. A kereskedőink hivatott körreiben a legmélyebb felháborodással fogadták ezeknek a tendenciózus híreknek a terjesztését. Egyetlen kereskedelmi szervezet és egyetlen kereskedelmi kamara még csak nem is gondolt arra, hogy moratóriumot kérjen. A velük szorosabb összeköttetésben álló külföldi kereskedelmi körök megnyugtató tá-hát parancsoló köteletség, amelyet a jelenlegi tényleges gazdasági helyzet megkövetel. Románia külföldi szervei megkapták a szükséges instrukciókat arra, hogy minden tendenciózus híresztelést megcáfoljanak.

Tüdőhelegek kérjenek ismertető füzetet Oláh Karoly plébános által lefolytatott csodálatos **Fitóphysis** által megengedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Füzetet bárkinek díjmentesen **küld az egyedül készítő: Osváth** gyógyszerész - Târgu-Mureş

TACAMUL

A CLUJ

ezüstáru gyártásban készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen gyárjellel van ellátva.

600-as finomság! Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. - Viszontaladóknak: **TACAMUL** Ezüstáru gyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A Telefon 4-82. Sörgöncim: „Fecumul“

La Montre à Poudre

MONTRAL PUDERORA

Szenzációs találmány

Minden nő nélkülözhetetlen kelléke

Kérje minden drogériában.

Aufruf

Versändigend, dass ich habe seit lange Jahren hier in Cluj die ganz moderne **Salami-Fabrik** eingerichtet, wo es erzeugt wird all die Sorten, was in dieser Bransch zu haben ist. Immer frisch und zum billigsten Preise. Bitte daher Ihre gef. Ordre und zehneh hochachtung

Hj. Pál Márton
Cluj, Piaja Mihai Viteazul 25.

Játékok, Sportcikkek, Keritutorok

EMIL SCHUSTER, CLUJ

Teszler

posztó nagyáruházában

Nagy választék szövet és béléсарukban

Főpostával szemben

Hirdessen az Uj Keletben

Zsidók!

Megkezdődött az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportjának **sékellakciója!** Minden zsidó váltsa meg a sékelt, a cionista Világszervezet évi a doját

Szombat
Corso f
Szombat
Karl szereplő
Vasárnap 3,
Az Iklódi
Erec Iparos
ntóbbi köz
az Intézet
málja, hogy
egyének a
nevé) vise
fennállításá
gyob érdem
Az Intézet
lása alatt b
kát végez a
mivel szám
ket a szigo
mudtanulás
ágakra tők
pessége ké
mes egyén
és büszkesé
Pályázhat
társadalmi
zsidó.
Pályázato
gebb felvil

Egy
a szer
kő
Mindazok
későbbi küls
szemüveget
dtsanak arra
lasztotta, ak
juk - pontos
keretet kapja
Amilyen l
az füveket
azoknak, akik
preciz rajzok
nek, hogy a
lassza meg;
fejalkat és a
Ezen oko
Kolozsvár a
látszerész cé
vált rendsz
darab - új
get cégjegye
lül deformá
díjtalanul vé
váltat.
Azon bizt
gens közöns
meri és érté

Kun
Cluj, Ca

iro
uj és haszn
moló és so
nagy
kaphatók.
Irógépe
Fink
Cluj, S

külön
képker
műhely. Ova
den, méretbe
és kivitt. Ioe

MOZI

Corso filmszínház műsora
 Szombat — 5, 7, 9 órákor Premier. **Mata Hari.** Szereplő: Szereplő: **Magda Sonja.**
 Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor **Mata Hari.**

"פה תלמד תורה עם דוד אבי",
 ובתור עם מוט עולה על הכוהן.

Felhívás

Az Iklódi Talmud Thóra Im Derech Erec Iparos Jeschiva vezetősége, legfőbbi közgyűlésén elhatározta, hogy az Intézet hivatalos címét úgy formálja, hogy az Intézet azon az érdemes egyénnek a nevét (vagy hozzátartozója nevét) viselje, aki az Intézet további fennállásában és fejlődésében a legnagyobb érdemeket megszerzi.

Az Intézet, mely háromévi fennállása alatt bebizonyult, hogy uttörő munkát végez a zsidó ifjuság nevelésében, mivel számtalan szegénysorsú bochereket a szigorú vallásos nevelés és Talmudtanulás mellett, produktív iparágakra tökéletesen kioktat, életképessé teszi, akár orvos által előírt szemüveg és büszkeségévé válik.

Pályázhatnak minden vallásilag és társadalmilag kifogástalan előéletű zsidók.

Pályázatokat benyújthatnak vagy bővebb felvilágosításokat szerezhetnek.

Braun Heinrich főrabbi
 Iclod, Iud. Somes

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születéstől fogva, avagy későbbi külső behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítani arra, hogy — akár saját maguk választotta, akár orvos által előírt szemüvegük — pontosan feleljenek az arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üvegeket orvos írja elő, éppoly lényeges azoknak, akik sokat írnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végeznek, hogy a **Korovin** szaklásszerész válassza meg; székség esetén formálja azt a fejelüket és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alattjegyzett, legrégibb szaklásszerész céget azon — nyugaton régen beállított rendszer bevezetésére, hogy minden darab — üzetében összeállított szemüveget cégjeggyel ellát, a **Korovin** előforduló deformációt, vagy törést **2 éven át** díjtalanul végzi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos bizsomban, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli, kérem szíves pártfogásukat.

Kun Mátvás Fia
 szaklásszerész
 Cluj, Calea Victoriei 12. szám.
 Alapítási évi 1864

Telefon 4-93.

írógépek

új és használt állapotban. Ugyanígy számoló és sokszorosító gépek állandóan nagy választékban kaphatók. Nagy speciális javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.

Finkler Antal

Cluj, Str. Reg. Maria 9.

külföldi berendezett képkeretező, aranyozó

Cluj, Str. Somlyai Mihály 7.

A csehszlovák osztálysorsjáték

a világ legkedvezőbb osztálysorsjátéka!

A sorsjegyek fele nyer! Főnyeremény 20 millió lei!

Már most rendelje meg sorsjegyét a júniusban kezdődő 19-ik osztálysorsjátékhoz

Sorsjegyárak az első osztályhoz:

1/8 sorsjegy Csehszlovákia 10' — (L. 50) 1/2 sorsjegy Csehszlovákia 40' — (L. 200)
 1/4 sorsjegy Csehszlovákia 20' — (L. 100) 1/1 sorsjegy Csehszlovákia 80' — (L. 400)

Itteni vevőink kényelmére sorsjegyeit itt átvetheti, napi árfolyamon csehszlovákban is fizetheti, minden átutalási költség és melléklettel nélkül. A huzás után a nyereményjegyzéket és megújítási sorsjegyét azonnal hához kézbesítjük.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat és rendelje meg sorsjegyét a szerencséséről közzismert

Ungár S. bankháza

Bratislava, Ventur-utca 20 szám

Érdeklődők forduljanak

B Á N, - Satu-Mare

Plata Bratianu (v. Deák-tér) 6 sz. — II. emelet

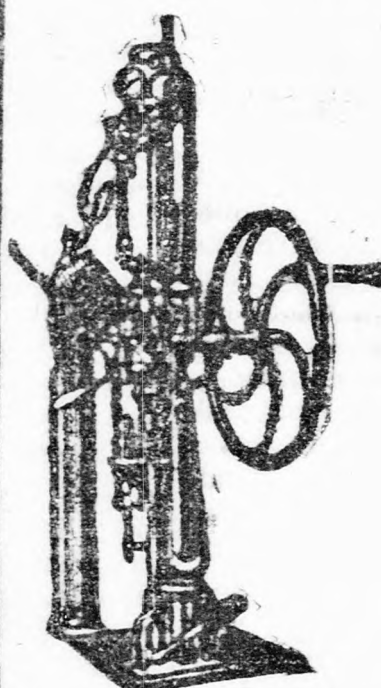
Ügyes helyi és vidéki ügynökök magas jutalékkal felvétetnek

Batiz-dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.

szikvizgép- és sifonfeigyr aluminiumból és zinzől

Telefon-interurbán 8-82.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelően gyárt: cifonfejeket, szikvizgépkeket bármilyen nagyságban. **Berencox:** szikviz, kristályvíz gyárakat, legkisebbből a legnagyobb üzembírásra.

Raktáron tart: Eredeti csehszlovákiai szikviz, cracherlis és kristályüvegeket. Összes gummiaktrészeket, angol oncsőveket. — Használt szikvizgépek szakértői javítását vagy azok beszerelését vállalja.

Szereplők mindenkor rendelkezésre. Üveghomok névedzés, nickelés és fémcsiszolás. A kiscenevi kiállítás aranyéremmel kitüntetve.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy az

Orth. Kóser hus

elarusító helyiségemet áthelyeztem Piața Mihai Vitezuil (v. Széchenyi-tér) 40. szám alá a Babos-palota sarokházba

(a zöldség-piacca szemben) ahol elsőrendű orth. hus, valamint mindenféle hűd felvágottak és friss liba-zsir kapható. — Kérem a m. t. vevőközönség további szives pártfogását. — Tisztelettel!

Lebovits Béla

Asszonyom!

Gondolt-e arra, hogy mi a betegségek kutterása? **Nem,** mert ehenegetben mindenekeiott legfontosabbnak tartaná

ágy tollát

melyen életének legalább 1/2 részét eltölti,

fertőtlenítés
 gőzölés
 molytalanítás
 felülés

és portalanítás végett a teljesen új rendszerű gépekké felszerelt

Toll-megmunkáló gyárnak
 Str. Jasior (Nagyszamos-u.) 14. átadni.
 A megmunkálásnál bárki jelen lehet
 Néhány óra alatt a munkát elvégzzük

Gummi-bélyegzőt

és nyomtatványt csakis nálam szeresheti be olcsón, szépen és gyorsan
EUGEN KATZ
 Cluj, Str. Regina Maria 37. — Könyvnyomda és bélyegzőgyár.

Művészi

pepzsaszőnyeg
 szűdt gobelin, karamant függöny, külföldi fonalak, szövökelekék legelőnyösebb beszerzési forrása.

SCHULHOF EMILNÉ
 Oradea, Str. Ea. Ctorogaru (Urú-u.) 14.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak ugy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! **BERKOVICSNE**
 vendéglője megnagyobbítva

Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.
 Zöldfa-u. Méréselt árak. Kitchinő házkonyha

Szováta-fürdőn

ÉVA villa

Családi uril penzio, szép fekvésű helyen, új berendezéssel. Kitchinő konyha. — Június hóban kedvezmények

T. Hölgyeim!

Tekintsék meg saját készítményű bubi, transzformatio, poschti se parókákat. Hat hónapos villanyos ondolás, speciális, festés és minden különlegességek e szakmában. **MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.**

Előmér, Olaszország. A heten megint elmulasztottam a levélírást. Ne nyugtalankodj, jól vagyunk. Levél meg. Olga

Textil nagykereskedő keres Baudt és Erdélyben, különösen székelyvidéken jól bevezetett utazót. Ajánlatok „Textil” jelleg alatt a kiadóvitalába 528

Nagy **raktárhelyiségek** ipardával vagy anélkül, legforgalmasabb utcában kiadó. — Cim „Azomai” jellegével a kiadóban. 526

Legújabb villanyvetélti kitchinő „Syrone” gramofon művészművek 98 leirt kaphatók. Legújabb slagererek. Triskánál — Cluj

Román, német és héber órákat ad diplomás tanár. Cim a kiadóban

KalapPrés, sajkákkal, gummival, hármás visológéppel, 14/16, villany-motorral, szalmavarrógép, Singer szegőgép, jutyányosan eladók, „Ideál” kalapítzem — Cluj.

Két vagy három szobás modern, komplett lakás Bntoreva, jun. 1-6i szep. 3-ig a centrumban kiadó. — Cim a kiadóban.

Francia levelezést vállalok délelőtti órákban. — Ajánlatok „Di tomé” jellegre a kiadó továbbit.

Kiadó kutorozott szoba a beivárosban, teljesen különbejáratu junius 1-re, e otlog firdőszoba és szengora használattal is, két-három személynek is. Cim a kiadóban.

Veszek ócska teglát, ajtót és ablakot. Cimét a kadóba kérek.

Napt 300—1500 lejt kereshet mellékfoglalkozással. Erdélyi „Danubia” Cluj, Reg. Ferdnand 62. 439

Irodaszóga, hadmentes, jun. 1-re állást keres. Esetleg vendéglőbe is. Cim a kiadóban.

Lakást adok egy szoba takarítása ellenében. Kleiné, Király-u. 43. Érkezni d. e. 11-ig, d. u. 4-ig.

Nyári kirándulásra kiadó kert, kis menedékházal, Donát-ut 148. Autóvezetés, Zongorabrákat ad végzett akadémista esetleg gyakorlati is. Cim a kiadóban.

Fiatalember izletos kóser házkosztót és lakást legkülönbejáratu szobában. — Egyetem-u. 3. 3. ajtó

Két szoba, Románia, Bntoreva modern lakást keresek szomsztra. Cim a kiadóban.

Román levelezést vállalok. Cim a kiadóban

Vizmentes

ponyva, zsák
 minden célra — eladás és kölcsönzés.

Kárpitos kellékek

Matracok és huzatok. Afrik-Steegras. Bntoreva, zsindélek. Spárga-garni. Afrik-roletták. Kerti és piaci ernyek.

Boskovics József
 Cluj, Strada Regina Maria 15.
 Telefon 9-10.

ör b b
 à Poudre
 MONTREAL
 Puderora
 aalmány
 nő nél-
 tetlen
 ke
 ogériában.
 uf
 ch kaba set lange
 gam modtrne
 -Fabrik
 ugt wird all die
 ansch zu habest.
 m bllngsten Prei-
 m Ordre und zekhee
 end
 Márton
 Piteazul 25.
 Kertibutorok
 ISTER,
 ler
 ukázában
 szték
 árukban
 zemben
 Keletben
 ortjának
 a!
 et évi a doját

Az utolsó máglya

Irta Szabó Imre

Jön a tűz — indultakodott — jön és felemészt bennünket, ha féltlenül nézzük a dolgokat, ha azt hisszük, hogy az égbetiek a mi munkánk, a mi éberségünk nélkül is megvédelmezik az egyházat, aminek sáfárjaiként elvégre mégis csak mi rendeltettünk ide! A tűz pedig felperzsel és elpusztít, meglátják reverendissime, mindnyájunkat méltán és érdemünk szerint. Mert a megpróbáltatás napjai estek ránk és itt az idő, amikor megbizonyíthatjuk, méltó szolgáló vagyunk-e az üdvözítő egyháznak! Kiméltetlenebbeknek kell mutatkoznunk a támadóknál mert ők a pusztítást hozzák. Mi pedig voltunk és vagyunk az építők!

— És leendemi kívánunk a jövőben! — szölt közbe valaki erőteljesül.

Mario püspök homlokán kidagadtak az erek, szeméi fulánkosan tüzeltek a papok felé, akikről gyáva visszavonulási szándékot féltetett fel, vagy akár rokonérzést a forradalommal. És szeméit hosszabban meresztette Lékay Andrára, aki a tiszta lelkiismeretük nyugalmával állotta a fojtott gyűlölködés néma nyitait.

Engedte szólanul, hogy rászegzett nézéssel tüzeljen az inkvizitor egyttal a főbick ellen, akik az egyház szent erkölcesének borába a lázongás mérget hintették. A szabadszellemlű pap taktikus volt és a burkoltan hozzá intézett beszédre nem felelt a gyűlölködő püspök modorában. Nyugodtan, de kemény határozottsággal mondotta magában Pál apostol intelmét: »A ti beszédeitek mindenkor kedvességgel, mintegy sóval megszózatott legyen, hogy megindhassátok, mimódon kelljen nektek mindennek megfelelnetek.«

Keményen, biztonságosan és kimérten szölt! — Főtisztelendő uraim, a kockavetés idején ölnék. Nem lehet tudni, kinek a javára dől el a nagy játék.

A nyugodt néhány szó az inkvizíció nagyura által már befolyásolhatat visszalendítette a magyar oldalára. A féltelmes várakozás kelletlen érzésével tapasztották nézésüket a magyar pap ajkára.

Ő pedig a böles nyugalom csendes hangján folytatta:

— A nagy játék — a történelem játéka. Az emberek megelégedtek a kiváltságos százak uralmát. Az inar, az élszegényedés és általában az egész új gazdaság új eszméket ottottak a társadalomba és a világ zuzza-törri a régi kereteket. Vakok és bönák... ha az imákban és a Bibliában való elmélyedéssel akarnók elhárítani a veszedelmet!

Mialatt a szönek szünetet vesz, főbben a torokukat riszátkák.

Mario püspök kegyetlen keményen közbeszólt:

— Ugy van. Nem imával, hanem éles és kiméltetett rendszabályokkal kell a harcot folytatni.

— Nem így gondoltam — vetette vissza a másik. A harcot megértéssel és igazságossággal kell levezetni!

— Ez egyház igazságaival! — jegyezte meg... hangszólyat és kelletlenül Mario della Ernetto.

— A Biblia és a lelkiismeret — igazságaival — folytatta Lékay András anélkül, hogy egyetlen szem rebbenéssel is elárulta volna a másik iránt érzett gyűlöletét. — A Bibliában pedig Jézusajás próféta finnyesen felüli meg az igazságtévést: »Szélested ki a te sátorodnak helyét és terjedjed ki a te hajlékidnak lárpitait, nyuited meg köteleid.« Vagyis minél nagyobb, minél szabadabb, minél teljesebb életet adjanak a népek azok, akiknek módiukban van adni. És ugyanaz a próféta mondja: »Vajon nem-e az a vezekdő böit, amelyel az Ur parancsolt, hogy odanád el a gonosznak köteleit, hogy szabadítsd meg az embert az igák terhétől.« Bocssásatok szabadon a megalázottakat és minden jármot tépjetek darabokra. Törj kenyerédből a szikkölködőnek és a szegény bűdosónak adj hajlékot házában.« Egyedül ez lehet főtisztelendő testvéreim a mi erkölcesünk, az egyház erkölce!

Ebben a hangnembem beélt, tempósan, szeretettel árasztón, ami idegesítette Mario püspököt. Pétt a legyőzéstől, de fegyelmelte magát és egyszer volt csak egy epés közbeszólyása.

— A mi erkölcesünk — szölt ajkát gnyra görbitve — nem az ótestamentum nem a zsidók nyakas erkölce, hanem a Megváltóé, amint az leírva vagyon az új testamentomban.

A magyar főpap, mintha mítsem érzett volna a gny fulánkijából, nyugodt ellenvetéssel felelt:

— Ó, én nem teszek különbséget. Én Jakab apostollal mondok: »A jó ember hisz istenben és idevezül, az ördög is hisz benne és retteg tőle.« Ha

megvagyom az igazi nagy bizakodásunk az igazság országának eljövételében, akkor nekünk előkell készítenünk az igazság országát.

Nagy, erős pap állott fel ezután. Erőshangu, rámenős természet, Mario jobbkeze. Valahánnan Isztriaiából származott és a karszt sivársága és kemény egyhangúsága koppant a hangjából. Mint amikor menydörgés hömpölyög végig a sziklákon, féltelmes rekedtséggel szónokolt a várható időkről, amikor az eretnkség győzedelmeskedik az egyház fölött.

— A mélység angyala, Apollion számlott a földre s jajongással telíti meg az emberiséget — harsogott Pusztítja az emberek legjobbjait és sárba tapossa a Megváltó erkölceseit. Kérdem, van-e nagyobb bün, mint ölbetett kézzel túrni nekünk, akik a földön Krisztus szellemét vagyunk elhivatva megörizni és terjeszteni, szabad-e nekünk egyszerűen csak figyelemmel kísérni az eseményeket és az állóság szellemében elpusztítani hagyni a Megváltó örökét, az Egyházat?

— És súlyos öklével lecsapott az asztalra.

— Az Egyházat csak Krisztus igaz lelke mentheti meg — reflektált röviden a magyar pap, mert nem akart újabb vihart ebben a nyugalom és személföldést szerető emberek gyülekezetében.

A hét szónoklat után kínos csend terjengett mindaddig, amíg a szoba sarkából az idézetek ellenőre meg nem szólt:

— Csak megjegyezni kívánom, hogy a Biblia leginkább az Abaddon kifejezést használja a mélység angyalának megjelölésére.

— Köszönöm — viszonzta kelletlen-udvariasan az isztriai püspök, Mario jobbkeze — ezennel Abaddon lesz. Ha megjön ez az angyal, ezen a néven fogom fogadni.

Ez kissé föltengedte a jeget. A szent tanács mosolygott.

A jelen voltak vegyes érzésekkel, az inkvizitor kívánsága szerint határozta. Nem lehetett — a magyar főpap derék, emberséges beszéde ellenére sem mást határozni, mint amit az inkvizitor akart. Nem lehetett, mer hiszen ez a csoport a végrehajtott közegek tanácsa volt csupán. Az irányítók és hatalmi tényezők fönt ültek a Vatikánban, bíboros méltóságok, akiknek Mario püspök benemes emberük volt. Mit szóltak volna ezek, ha más szellem járta át a püspöki süveg viselőit, mint a tiarás hatalmasságokét?

De azért az élesszemű és világos eszű Mario della Ernetto jól megérezte a tanácskozó tagok magatartását. Egy lehullott szemöldökön, egy egybefonódott kar ideges mozdulatán, egy elfogódott lökögésen látta, hogy ezek az urak a szívük gyökerén mégis csak a magyar pappal éreznek. Átfutotta őt a féltelmes gondolat is, de gyorsan elűzte, hogy ezek egy napon összeseküdhetnek és magukkal rántthatják nemcsak a nyugtalan polgárságot, de a papság elégedetten tömegeit is. Elénk fantáziája minden részletében kiszúezte volna az égő pusztulást, de acélos energiája lefegyelmelte a feltámadt rettegés fantomjait és inkább arra gondolt, mitévő legyen Lékayval. Nyerje meg őt jó szóval az ügy számára, vagy indítson rendszeres és kiméltetett hajszát ellene, ha kell, egészen sötét eszközök igény bevételével. Az erőszak nyomán eljövendő győzelemre mégis szivesebben eszmélt és köies öröm vonaglott minden porcikáján, valahányszor elgondolta, hogy ime itt az idő, amikor bíboros lehet, történeti események felidézöje. És ha — isten kegyelméből — sor kerül rá, a konklyében összegyűlt bíborosok vajon kit választhatnak meg az egyház fejévé, ki mást, mint az Egyház megmentőjét.

Isten kegyelméből...

Együtt hagyták el a tanácskozás színhelyét. Az udvar széles mosott kövei hangosot kopogtak a testes urak léptei alatt. Mario püspök kimért szívéllyességgel köszönt el a tanácsstagoktól, akik a csendbe borult uccákon párosával széledtek el.

Mario szólanul ment egy ideig Lékay mellett.

A püspök tépelődött magában. Hagyja-e futni a zsidó leányt és függessze-e fel a térítőt missziót arra az időre, amíg künn fezzájuk a forradalom. Vonja-e be a szerzetes-prédikátorokat a zsinagógákból és adassa-e ezt hírlál a külországokban, mintegy válaszul a pamfletekre? Ezzel a vihar talán elcsendesülne egy időre.

De végig gondolta az esetet.

A nyugalom — vélekedett — minden nagyratörés megölköje. Aki előbbre, föl a klérusi magasságokba akar jutni, nem kívánhatja a békét, mert ez

tespedtségbe visz és a dolgok fededéshez. Inkább csak cselekedni, kavarni, harcos munkát végezni! Pillanatokra félremltetek fantáziájában ugyan Napoleon katonái, akik bevonulni készültek istentelenül kiszámíthatatlan terveikkel a szent városba, de ezeket a látomásokat elkendözte benne a nagyratörés mohósága.

— Rosszul teszi, ha megbontja a szent egységet, főtisztelendő testvérem az Urban! A katolikus világnak éreznie kell, hogy Róma falai között a rebelliot mindenki ellenszennvvel nézi.

E szavakkal kísérelte megpuhítani a magyar papot.

— Nekem nincsenek mellékcéljaim — felelt Lékay — és az igazság és erkölces kérdéseiben nem ismerek taktikát. Azért lettem pap, mert fokozott igazságérzet lakozik bennem. Az Ambron leányt minden igazság és minden keresztény erkölces ellen tartják fogva és ez ellen küzdeni fogok, mert akarom a szent egységet, de a jószág és belátás egységét.

Mario püspök érezte a harc elkerülhetetlenségét, de biztos volt a győzelme felöl. A jószág for küzdeni az egyházi uralommal. Befelé mosolygott és szinte megelégedetten simogatta tekintetével az indofatos magyar papot, aki ime alkalmat ad neki, hogy belátható időn belül feljusson a legbefolyásosabb egyházi tisztségek valamelyikébe. Lékay András is szikárdul hitt az igazság diadalában és minden gondolata és kimondott szava mögött ott lobogott a francia trikolor.

— Ma — mondotta Mario — a keretek mindenél fontosabbak. Nem engedhetjük széjtéveszni őket! Én azért lettem pap, hogy az egyházat védjem utolsó ösöpp véremig!

Nyugodtan mondotta, mint aki biztos a dolgában.

Sétálgattak és megkerültök a nagy Bazilikát, a helyet, ahol Néro parancsára Péberi kivégezték, az az apostolt, aki megírta a Zsolttárat: »Mert minden test olyan, mint a fű s az embernek minden dicsősége, mint a fünek virága.« Ezen a helyen kényuri hajtamossága szilárdabbul horgonyozta le magát a felkébe. Boldogan gondolta, ime közeledik az idő, amikor mint az egyház látható feje fog misézni ebben a történeti hagyományoktól megszentelt templomban. Zarándokok millióira áraszthatja áldását és királyok kezesőkre borulnak eléje.

A lateráni bazilikánál, ahol a hitalapító maradék keresztjének ereklyéjét őrzik, mákacsul megállott és így szölt Lékayhoz:

— Nem bocsáthatom ki a zsidó leányt, nem engedhetem ki legjobb akaratom ellenére sem. A gyön geségnek olyan jele lenne ez, ami ézerszeresen megbosszulná magát!

— Pedig ez lenne egyetlen módja az egyház presztízse megmentésének. Lásza a forrongó világ, hogy az egyházi hatóságok engedékenyek és méltányosak, ha meggyőződtek tévedésükről, vagy tulkapásaikról. Nekünk minden kincsünk most a világ szimpátiája.

— Nem kell szimpátia, erő kell ebben a kataklizmas világban!

Nyakas keménységgel mondotta.

Udvariasan vátak el, de lelkiükben engesztalhetetlenül izzott a gyűlölet prázsa.

Mario, ahogy hazajött, nyomban leült és odavetett néhány mondatban elkészítette a zsidók és a köztársaságiak elleni hadjáratát. Eszerint, akik raitaérnek a pápai államot, vagy a hierarchiát gyarlázó iratok olvasásán, tömlöccel és vagyonekibözással kell sújtani. Külön fejezet a gettó. A zsidóktól nem igért ugyan nagy eredményeket magának, de kitapogathatja rajtuk, kik ellenségei a római államnak és kik kívánják ezen a keresztény mártirok-áztalta területen Napoleonnak, ennek a sztriai kalandornak pogány világát! Mert nyilvánvaló, hogy akik a zsidókat védik, azok Napoleonnal rokon-szenveznek.

A házkutatásokat már a következő éjszakára rendezte el.

Nagy lámpásokkal husz titkosrendőr és kétszer annyi fegyveres csendőr vonult a gettóba.

(Folyt. köv.)

Hirdessen az Uj Keletben

Román angol, francia, német, olasz, cseh-szlovák stb. fordítások. Levelek (cégeknek hónapra) kérvények, periratok, tolmányos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel**, Str. Ratiu (volt Kötő-u.) 3. sz. Telefon 831

KIADÓH Str. SZERKESZÉSEK...
 Mos...
 (Bucures Kelet tud.)...
 Négy óra...
 Ne ny...
 A volt kö...
 Mi us...
 A kor...
 A nem...
 URANI...
 mozg...